VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

XXVIII. ÉVFOLYAM

4. SZÁM

1983. ÁPRILIS

ÁRA: 1,50 FORINT

Pártörténeti Intézet könyvtára 1983

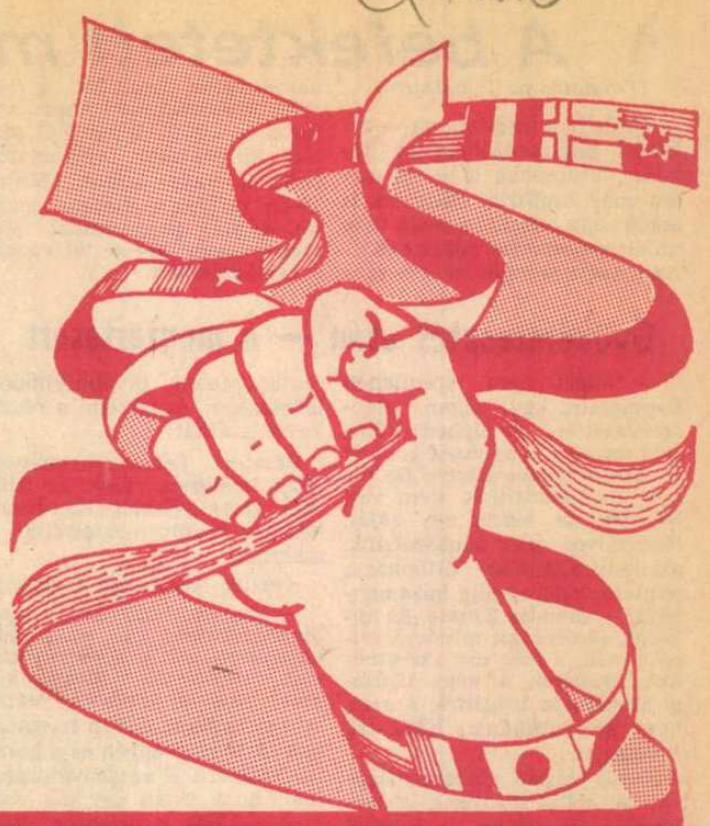

ÉLJEN MÁJUS 1.

A befektetett munka visszatérül

Az ifjúsági törvény végrehajtása a Csekkleszámoló és a Távíró Hivatalban

A szakszervezet központi vezetősége mellett működő ifjúsági bizottság elhatározta, hogy időnként beszámoltat egy-egy postaszervet az ifjúsági törvény végrehajtásának tapasztalatairól, feladataikról, gondjaikról. Cél: segítségnyújtás ahhoz, hogy a kétévenként tartandó parlamentek között folyamatos legyen az ifjúságpolitikai munka. Március 25-én a *Központi Távíró Hivatalra* és a *Csekkleszámoló Hivatalra* került sor. Rá egy hétre a bizottság kerekasztal-beszélgetésre hívta meg szerkesztőségünkbe a Távirdától *Kurucz István* igazgatót, *dr. Kézdy Árpád* KISZ-bizottsági titkárt, a Csekkleszámolótól *dr. Baumann József* igazgatót, *Bencze Józsefné* szb-titkárt és *Farkas Zsuzsa* KISZ-titkárt. A szakszervezetet *Kánya Gyula* szervezési osztályvezető, a bizottságot *Gál Gyula* titkár és *Pásztori Tamás*, a vezérigazgatóság munkaügyi osztályának vezetője, az ifjúsági bizottság tagja képviselte.

Kánya Gyula azzal nyitotta a beszélgetést, hogy mindkét hivatalnál jók a tapasztalatok, ezeket érdemes másutt is hasznosítani; ez a nyilvánosságra hozatal célja.

Pásztor Tamás címszavakban sorolta, milyen gondolatok, témák vetődtek fel a beszámoláson; struktúraváltás, képzettség iránti igény, a munkaverseny-mozgalom módszerei, a munkahelyi beilleszkedés emberi tényezői, patronálás, az ifjúsági parlamentek tapasztalatai, kötelesség-felelősség.

Kapun kívül — az iskolákban

A fiatalokkal való foglalkozást három időszakra bontották: a belépés előtti, tehát még kapun kívüli; a belépés, majd az azt követő hónapok; a meggyökeresedés időszaka.

Kurucz István hosszan szólt az első időszakról, a munkaerő-utánpótlás náluk nagyon fontos.

— Nagy munkát fektetünk abba, hogy az iskolásokkal megismertessük hivatalunkat. Abból indulunk ki, hogy ha nem ismerik, eszükbe sem juthat, hogy hozzánk jöjjenek. Nem mi megyünk az iskolába, hanem őket hívjuk meg. A gyerek számára maradandóbb élmény, ha a tájékoztatót úgy kapja, hogy látja a munkahelyeket, beszélhet dolgozóinkkal, kérdezhet, kíváncsiskodhat. Le is ülhet a telexhez, lyukszalagot készíthet, magával viheti, örül neki. A múlt évben megkerestük a főváros környéki általános iskolákat, autóbuszt küldtünk a gyerekekért, vissza is vittük őket. 1262 nyolcadikos diákot fogadtunk. Persze nincs olyan illúziónk, hogy tömegével választják hivatalunkat munkahelyül. Eredménynek tartjuk, hogy húszan jöttek közülük hozzánk dolgozni. S eredménynek tekintjük azt is, ha néhány diáknak a látogatás befolyásolja továbbtanulását.

— *Ezek a fiatalok olyan munkakörbe kerülnek, amelyben érettségi szint az előírás.*

— Nem mondhatunk le erről a követelményről, de mivel kevés az érettségizett jelentkező, kényszerhelyzetben, sajnos, megalkuvóknak kell lennünk. Természetesen továbbra is elsősorban a szakközépiskolákból kikerülők felvételét szorgalmazzuk. Nyolc általános után féléves tanfolyamon képezzük ki távgépírásra a fiatalokat. Jó lenne, ha bizonyos forgalmi munkaterületeken a szakmunkásképzéshez hasonló oktatás folyna.

— *Milyen kapcsolatuk van a szakközépiskolákkal?*

— Két gimnázium 58 diákjának fakultatív tantárgyként tanítunk távgépírást. Tavaly a végzettek közül heten helyezkedtek el nálunk. Nem mindegy, hogy az oktatók mennyire tudják megszerettetni a szakmát, a postát, ezért eredményeiket erkölcsileg, anyagilag elismerjük. Kapcsolatunk van pesti és vidéki szakközépiskolákkal is, amelyekben távgépírás-oktatás folyik. A szakszervezettől ígéretet kaptunk, hogy segítenek a vidékiek munkásszálláson való elhelyezésében.

— A nyári szünidőben tavaly 84 diákot foglalkoztattunk. Ösztöndíjszerződéseink is vannak, a mostani tanévben egy egyetemistával, kilenc szakközépiskolással és három szakmunkástanulóval. Erőfeszítéseink eredménye a múlt évben 39 fiatal felvétele.

— *Hogyan gondoskodnak a munkaerő-utánpótlásról a Csekkleszámolóban?*

— Nekünk eddig csak egy általános iskolával volt kapcsolatunk, az is inkább patronáló jellegű — mondja Baumann József. — Most kell erősítenünk a kapcsolatokat, mivel jövőre áttérünk a számítógépes feldolgozásra. Tehetséges, fiatal szakemberekre lesz szükségünk. A tavaszi szünet után találkozunk a Hámán Kató szakközépiskola igazgatójával, s elmondjuk kérésünket. Nemcsak a nappali tagozatról szeretnénk fiatalokat megnyerni, hanem azt a lehetőséget is ki akarjuk használni, hogy gimnáziumi érettségi után kétéves felnőttképzés folyik. A postaforgalmi szakközépiskolával eddig nemigen volt kapcsolatunk, KISZ-titkárunknak köszönhetjük, aki levelezőn most végez, hogy meghívta hivatallátogatásra a nappaliakat. Máris van eredménye: egy jelentkezés. Vidékről azért nem tudunk toborozni, mert a munkásszálláson csak három helyünk van, az is be van töltve. Két győri főiskolással van ösztöndíjszerződésünk, egyiküknél szintén elhelyezési gond lesz, mert békési.

— *Hogyan fogadják a fiatalok a fejlett technikát, a számítógépet?*

— Lelkesen, érdeklődéssel. Ezt főleg abból veszem észre, hogy az értekezleteken rengeteget kérdeznek. Bízni kell bennük, számíthatunk rájuk. Mostanában öt jelentkezési lapot írtam alá a győri és a számviteli főiskolára. Többen elvégzik a folyamat- és rendszerszervezői tanfolyamot is.

— *Milyen az ösztönzés a szakmai továbbképzésre?*

— Száz forint képzettségi díjat adunk, a fizetést pedig a munkakör határozza meg. A többre törekvést, a szorgalmat a bérfejlesztésnél is figyelembe vesszük.

— A szakember-utánpótlást nehezíti az alacsony kezdő bér, ami 2500 forint, érettségizetteknél 2800, szakközépiskolásoknál 2900. Jelenleg ilyen személyi bért huszonheten kapnak. Természetesen azoknak ítéljük oda ezt, akik szakmai és társadalmi munkájukkal már eredményt mutattak fel.

A bérezéssel kapcsolatban Kurucz Istvánnak is van megjegyzése.

— A differenciált bérezés elvében egyelőre feloldhatatlan ellentmondás, hogy a fiataloknak több fizetést kell adni, különben nem jönnek, nem maradnak meg, s emiatt a tapasztalt régi dolgozóinkat nem tudjuk kellőképpen anyagilag elismerni.

A bérkérdésekkel már tulajdonképpen átléptünk a kapukon, vagyis beléptünk a második időszakba, amikor learatható az első szakaszban, a munkaerő megszerzéséért tett erőfeszítés gyümölcse. A munka tartalma megváltozik, úgy is mondhatjuk, sokkal nehezebbé válik. Meg kell szeretteti a munkahelyet, meg kell tartani az új dolgozót. S ennek csak egyik eszköze a pénz. Előtérbe lépnek az emberi tényezők. Mit tesz a szakvezető, a szakszervezet, a KISZ ezért?

Átlépve a küszöböt — új környezetben

— A Csekkleszámolóban a munkaügyisek vezetik végig a belépőt a munkahelyeken, s amikor eldől, hogy melyik osztályra kerül, akkor az ottani vezető mutatja be munkatársait, illetve az új dolgozót. Elmondja a feladatot, a követelményeket. Jól bevált módszer nálunk, hogy a csoportban kijelölnek egy régi dolgozót — általában szocialista brigádtagot —, hogy segítsen az újonnan érkezettnek a munka megtanulásában, a beilleszkedésben. Mivel teljesítménybérezésünk van, ez munkaidő- és keresetkiesést okoz, amit jutalmakkal igyekszünk pótolni. Nagyon fontosnak tartjuk a kezdő fiatalokkal való foglalkozást, ezért rendszert alakítunk ki a patronáló dolgozók anyagi elismerésére.

Pásztori Tamás közbeveti: Felelősségteljes ez a munka, ezért kell megfelelő erkölcsi és anyagi elismerésben részesíteni azokat, akik vállalják. Minél jobban végzik, annál inkább kamatozik az ifjúságban. Ha az emberi környezet képes a fiatalt megfogni, talajt ad a lába alá, még akkor is, ha a terület szakmailag még idegen.

Baumann József azzal folytatja, hogy tapasztalva az ifjúsági versenymozgalom hasznosságát, elhatározták szélesítését. A szakma ifjú mestere és a kiváló ifjú számadásellenőr címre tavaly 5 jelentkező volt, az idén 27. A versenyekre való felkészülés bővíti a szaktudást, megismerik, megtanulják más területek munkáját, szükség esetén bármelyik munkahelyre beültethetők, ami a mai munkaerőhelyzetben különösen fontos, de az sem kevésbé, hogy a fiatal előrelépési lehetőséget teremt magának.

Bencze Józsefné arról beszél, hogy a szakszervezet hogyan fogadja az új dolgozót.

— Azonnal tudomást szerzünk az új belépőről és azonnal el is beszélgetünk vele. Ha nem szakszervezeti tag, elmondjuk, ha belép, milyen jogai lesznek, mit kap; persze, azt is, hogy mit várunk tőle. Rendkívül fontosnak tartjuk a közvetlen környezet viselkedését, amelyet az új dolgozó a nap minden percében érez. Sok múlik a szocialista brigádokon. Az a tapasztalatunk, hogy szívesen foglalkoznak a kezdővel, s a kéthónapos próbaidő letelte után be is veszik a brigádba, ahol már otthon érezheti magát. Egyetlen dologban nem tudunk segíteni, az a bér. Azt azonban figyelmükbe ajánljuk, ha igyekeznek növelni teljesítményüket, ha célfeladatot vállalnak, több pénzt vihetnek haza. Rengeteg jó szándékú fiatallal vagyunk körülvéve, azt a munkát, amelyet befektetünk, vissza is kapjuk tőlük.

Farkas Zsuzsa KISZ-titkár eredményekről, gondokról is szól.

— Héttagú a vezetőségünk, a legnagyobb telephelyeken működnek a vezetőségi tagok. Én sem a központban dolgozom. Az új belépőkről papíron értesülünk, de minden esetben személyesen megkeressük őket. Taglétszámunk 54. Nagy gondunk a helyiséghiány. Rendezvényeinkre munkatermet kell kiüríteni. 1979-ben azt ígérték a hivatalnak, hogy egy lakást

(Folytatás a 2. oldalon)

A hagyományokhoz híven szakszervezetünk veteránjai az idén is megünnepelték a Tanácsköztársaság kikiáltásának évfordulóját, és megkoszorúzták a Postás Vörösezred hősi halottainak emléktábláját. Ünnepi beszédet Skultéti Antal mondott. A koszorút Gyulai István és Csákányi Sándor helyezte el.

A befektetett munka visszatérül

(Folytatás az 1. oldalról)

az épületben megkapunk — étkezési, tanácskozóhelyiség lehetne, klubszoba is — de azóta már többször változtak a lakók; úgy látszik, a posta nem tudott cserelakást adni az IKV-nak. Azért vannak sikeres rendezvényeink. Legutóbb, a februári szakszervezeti napra sok fiatal is eljött. Ipper Pál tartott külpolitikai tájékoztatót, voltunk vagy százan. Május 29-én tartjuk a fiatalok napját, gazdag programmal. Vasárnap lévén szeretettel várjuk a családtagokat.

Gyökérieresztés után — a megtartásért

— Miért nem teremtenek kapcsolatot egy olyan alapszervezettel, amelyben főleg fiúk vannak, s helyiség is van? — kérdez közbe Kánya Gyula.

— Próbálkoztunk, nem vált be. De ha lenne egy saját, akármilyen pici klubszobánk, azt csinosítanánk, otthonossá tennénk, oda mindig hazamennénk — mondja Zsuzsa. És lelkesen sorolja, mi mindent csinálnának, s még mit szeretnének. Büszkék a négy ifjúsági szocialista brigádra, s arra, hogy két brigádnak KISZ-tag a vezetője...

Kézdy Árpád elhozta magával a KISZ-bizottság akcióprogramját, abból is idézett néhány pontot.

— Nemcsak a jogokról beszélünk, a kötelességekről is. A belépő fiataloknak segítünk a beilleszkedésben. Figyelemmel kísérjük a munkát, a fegyelmet. Tavaly például — nem örömmel mondom — két KISZ-tag ellen folytattunk fegyelmi eljárást gazdasági munkájuk miatt. Nagy figyelmet fordítottunk a múlt évben felvett húsz fiatalra, külön szervezünk részükre politikai vitakört, hogy alapismereteket nyújtsunk. Véleményt kérnek tőlünk a szakvezetők a káderutánpótlási tervhez. Arra érdemes fiatalokat kitüntetésre javasolunk. Az április 4-i ünnepségen tíz Kiváló Dolgozó kitüntetés közül négyet fiatalok kaptak. Keresni kell a versenymozgalom továbbfejlődési lehetőségét, és növelni a résztvevők számát.

Pásztori Tamás megjegyzi: nagy lehetőség rejlik az ifjúsági versenyekben, szervezett keretek között megtanulják a szakmát.

Kurucz István így folytatja:

— Vallom, hogy ez így van. Megkérdeztem a fiatalokat, hasznukra vált-e a pályázaton való részvétel. Tanultak-e újat? Nagyon kedvező válaszokat kaptam. Olyan hasznosnak tartom az egyén és a hivatal számára a versenymozgalmat, hogy talán egy kis erőszakoskodást is megérne szorgalmazása. Tulajdonképpen az is elképzelhető, hogy minden fiataltól elvárjuk: két-három éves gyakorlat után tegyenek ilyen vizsgát, s az eredmény jelenjen meg fizetésükben. A pályázaton való részvétel továbbtanulásra is ösztönöz.

Baumann József veszi át a szót:

— Igen, amióta emelkedett a versenymozgalomban részt vevők száma, nőtt a tanulási kedv is, többen jelentkeztek továbbtanulásra. Lényegesnek tartom például az Alkotó ifjúság-pályázatot. Elhatároztuk, hogy idén többet foglalkozunk ezzel. Öt pályázatot készítettünk, mindegyik el is kelt. Remélem, nemcsak a vállalásban, a kidolgozásban is lelkesek lesznek a fiatalok.

A Távíró Hivatal KISZ-titkára még visszatér az említett helyiséghiányra. Nekik jobbak a tapasztalataik az együttműködésről.

— Mindenképpen gazdagabb a program, ha nemcsak saját magunkra támaszkodunk. Közelünkben van a 4-es hivatal, eljárunk a rendezvényeikre és együttműködünk a Belváros központtal, a Tudakozóval, a TIG-gel is. — Majd a társadalmi munkaakciókról szól. — Nyolcezer forint az ifjúsági alapunk, ezt igyekszünk megtoldani saját munkával. Tavaly például 440 óra társadalmi munkánk volt, méréseket végeztünk csúcsforgalmi napokon.

Kurucz István erről így vélekedik:

— Nem is kérte a KISZ az ifjúsági alap növelését. Valahogyan talán jobb érzés nekik, ha olyan pénzt költenek el, amelyet maguk szereztek.

Hosszúra nyúlt a beszélgetés — e cikk kereteibe nem is fért bele minden felvetett kérdés —, Kánya Gyula még megkérdezte:

— Akikért a harang szól, a fiatalok, hogyan látják mindezt, amit az idősebb generáció értük, az érdekükben tesz?

Farkas Zsuzsa nagyon határozottan válaszolt:

— Értékelik, élnek vele, elismerik. Igazgatónk minden évben minden telephelyet felkeres, elbeszélget a fiatalokkal, amiben kell, segít. A velük való törődésről az osztályvezetőket is beszámoltatja. A KISZ-fórumok lehetőségével élnek a fiatalok. A legutóbbi ifjúsági parlamenten háromszor annyian vettek részt, mint korábban, s nagyon aktívak voltak. Érzik, hogy nemcsak meghallgatják őket, hanem intézkednek is. A fiatalok gondjai előtt mindig nyitva van az ajtó. Taglétszámunk másfél év alatt megduplázódott. Úgy hiszem, jól érzik magukat nálunk a fiatalok. Akik kilépnek, családi körülményeik miatt teszik. Én is azt mondom, amit az igazgatónk, bízni kell a fiatalokban. Persze, itt dolgozni kell — és nem is akármilyen intenzitással —, különben nem maradhatnak meg. Az jó lenne, ha a céljutalomért a munkaidőben is megdolgozhatnánk. Azt hiszem, érdekes eredményre jutnánk, ha összehasonlítanánk a mi teljesítménykövetelményünket a posta más területeivel...

Kurucz István: Úgy vélem, sokat jelentenek az emberi vonatkozások is. Olyan apró dolgok is, hogy amikor a dolgozó valamilyen családi nehézség miatt szolgálati beosztásának módosítását kéri, teljesíti az ember. És még valamit: Tapasztalatból mondom, hogy a posta nagyon jó iskola. Tőlünk szívesen visznek el távírászokat, műszerészeket, technikusokat. Bár büszkék lehetünk arra, hogy a nálunk tanult fiatalok bárhol megállják a helyüket, elvesztésük mégis fáj.

Elhangzott a kerekasztal-beszélgetésen, hogy az ifjúsági bizottság előtti beszámoltatás nagyon hasznos volt, mert a vezetők menetrendszerű elfoglaltságukban néha nem látják a fától az erdőt. Egy ilyen alkalom számvetésre készteti őket, s ez hozza az újabb és újabb feladatokat is, az intézkedéseket is. Tehát a folyamatos törődést. S ez a szakszervezet rétegpolitikájának fontosságát jelzi.

Kánya Gyula azzal zárta a beszélgetést, hogy a fiatalokkal való foglalkozás a törzsgárda feladata. Az idősebb generáció arra törekszik, hogy egyengesse a pályakezdők útját, átadja tapasztalatait. Köszönet, elismerés érte.

Bánhidi Éva

A közszolgáltatás nem eladó

Miről beszélnek a brit postai és távközlési dolgozók szakszervezetének küldöttei

Főtitkáruk az éppen folyó bértárgyalások miatt nem vezethette a hazánkba látogató küldöttséget. Kikből tevődött hát össze az „angol postásszakszervezeti delegáció"? Először is, amint vezetőjük, *Paul Grace*, a Hírközlési Dolgozók Szakszervezetének függetlenített vezetőségi tagja a tiszteletükre rendezett aktívaérekezlet résztvevőinek a küldöttség tagjait bemutatta: egy skót, egy ír és egy angol alkotja társaságukat. Ő maga képviselte az íreket, *Ron Meclean*, a British Telecom távbeszélő-kezelője a skót, *Peter Prece* kézbesítő pedig az egyetlen angol. Az utóbbi két küldött választott (társadalmi) tagja az országos végrehajtó bizottságnak.

Nagy-Britanniában a postások érdekeit nem egyedül a vendégeket küldő szakszervezet képviseli. Ők a kézbesítők és a távközlési végrehajtó szolgálatban dolgozók szakszervezetének tisztségviselői. Ezen kívül *még hat másik postásszakszervezet működik*. Ezek egyike-másika a végrehajtó szolgálat dolgozóit tömöríti, de szakszervezetet hoztak létre külön a műszaki szolgálat vezetői, s érdekvédelmi szervezetnek minősül a postaigazgatók társasága is. Ez a sokfelé tagoltság természetesen gyengíti a mozgalmat. Mint vendégeink elmondták, ha valamit kezdeményeznek, nemcsak a munkáltatóval találják magukat szemközt, hanem még a társszakszervezeteket is meg kell győzniük céljuk helyességéről. Korábban volt a hét szakszervezetnek egy közös tanácsa, de egyetértés hiányában tehetetlen volt, fel is oszlott.

A *Hírközlési Dolgozók Szakszervezetének* körülbelül 200 ezer tagja van, 160 ezren a postaforgalmi, 40 ezren pedig a távközlési szolgálat dolgozói.

Legfelsőbb szervük az évenként 1700 résztvevővel ülésező *kongresszus*, amely két-két és fél napon át plenáris és szekcióüléseken tárgyalja a tagságot érintő legfontosabb kérdéseket, s megválasztja a 22 társadalmi és 12 függetlenített tisztségviselőből álló *országos végrehajtó bizottságot*. Függetlenített tisztségviselők csak a központban működnek.

A középszintű irányítás a *területi bizottságok* feladata. Tagjaik tisztségüknek társadalmi munkaként tesznek eleget. Angliában hét, Skóciában, Észak-Írországban és Walesben egy-egy területi bizottság működik.

A szakszervezeti élet fő színtere náluk is az *alapszerv*. Alakítása kizárólag a tagság elhatározásán múlik. Így azután a működő 11 ezer alapszerv között a mindössze 8-10 tagból állók éppúgy megtalálhatók, mint a 6-7 ezres létszámúak.

A dolgozók egyes csoportjai természetesen *bizalmit* is választanak, s ő képviseli érdekeiket a helyi vezetőnél. Ha nem boldogul, igénybe veszi a felsőbb szintű szervezet segítségét. Képviseletének tartalma azonban meglehetősen bizonytalan. Nincsenek ugyanis törvényben rögzített szakszervezeti jogok, tehát mindenért meg kell harcolniuk, s ha ez sikerül is, bármikor visszavonhatják. Mindez erősen függ az uralmon levő kormány politikai irányvonalától.

A jelenlegi kormány politikája egyáltalán nem kedvez a szakszervezeteknek. Még olyan reakciós intézkedéseket is tervbe vett, mint *a távbeszélő-szolgálat magánkézbe adása*. Szakszervezetük természetesen tiltakozik ez ellen. Eszközül a cikk illusztrációjaként közölt matricákat is felhasználja, felragasztva azokat minden arra alkalmas felületre, például a kézbesítők táskájára.

Fontos feladatuknak tartják a brit szakszervezetek a *munkanélküliség elleni harcot*. Nagy gondjuk ugyanis, hogy *a fiatalok nehezen tudnak elhelyezkedni*. Általában tíz év is eltelik, mire álláshoz jutnak, s a csellengők gyakran elzüllenek, elkallódnak. A kormány ugyanakkor az új munkahelyek létesítésének pénzügyi forrásait befagyasztotta. Álláslehetőséget emiatt *a munkaidő rövidítésével* és *a nyugdíjkorhatár leszorításával* próbálnak teremteni.

A szakszervezetek *a heti 35 órás munkaidőt* szeretnék bevezetni. Ezzel természetesen nem tudnák a munkanélküliséget felszámolni, a 4 millió állástalanból talán másfél millió jutna rendszeres kereseti lehetőséghez. Ehhez a törekvésükhöz kapcsolódik *az ötnapos hét* bevezetése iránti igényük. Jelenleg — beleszámítva az étkezési időket — öt és fél napot dolgoznak hetente. Kívánatos nyugdíjkorhatárként az 55., illetve a 60. évet jelölik meg.

Természetesen eredményekről is be tudnak számolni. Néhány évvel ezelőtt létszámhiány volt a postán, s emiatt sok volt a túlóra. Többen ezt a lehetőséget ki is használták a mindenáron való pénzkeresetre. A létszám feltöltésével ez a gondjuk megoldódott.

Következő lépésként *a különböző pótlékokat* (a telefonkezelőknél a nyelvpótlékot) *szeretnék beépíteni az alapbérbe*. Ha ezt sikerül elérniük, az összeg növelését tűzik ki további célként. Csak fokról fokra lehet előrehaladni, ezért óvakodnak az eleve kudarcra ítélt követelésektől.

Az engedményekhez mindkét részről tárgyalási készség kell, ezért fő harci eszközük *a meggyőzés*. A munkáltatót, a postai vagy a távközlési igazgatói tanácsot meg kell arról győzni, hogy a dolgozók megelégedettsége az iparágnak is érdeke. Ha jó munkát kapnak, nem utasíthatnak el minden kérést. Addig kell nyomást gyakorolni rájuk — végső esetben munkabeszüntetést is kilátásba helyezve — amíg egyezségre nem hajlanak. Az országban *több száz szakszervezet* működik, mindegyik alkudozik, *bármelyiknek a sikere kedvezően hat a többiek küzdelmére is.*

Őszintén kívánjuk, hogy munkájukat siker koronázza, s örülnénk, ha ebben látogatásuk során szerzett tapasztalataik is segítenék.

— kisbenedek —

Kiárusítás, olcsó árak — El a kezekkel a telefontól — Közszolgáltatás, nem magánprofit

KITÜNTETÉSEK

Hazánk felszabadulásának 38. évfordulója alkalmából a Népköztársaság Elnöki Tanácsa a

Munka Érdemrend bronz fokozatát

adományozta *Aranyosi Istvánné* szb-titkárnak (Budapesti Távbeszélő Igazgatóság).

A közlekedés- és postaügyi miniszter

Kiváló Munkáért

kitüntetést adományozott *dr. Cseke János* szb-elnöknek (Debreceni Postaigazgatóság), *Papp Sándorné* jszb-titkárnak (Kunszentmiklós postahivatal), *Sass Aladárné* szb-tagnak (Baranya megyei Távközlési Üzem), és *Tóth János* kv-tagnak (Székesfehérvár 2 postahivatal).

Miniszteri dicséretben

részesítette *Éber László* szb-titkárt (Budapest 147 postahivatal) és *Schreer Béla* szb-elnököt (Pécs városi Távközlési Üzem).

A posta vezérigazgatója

Vezérigazgatói elismerésben

részesítette *Berényi Zoltán* szb-titkárt (Helyközi Távbeszélő Igazgatóság pécsi gócüzeme), *Gálik Pálné* szb-elnököt (Budapest 70 postahivatal), *Géczi Istvánné* tt-elnököt (Szegedi Postaigazgatóság), *Mészáros Mihály* bizalmit (Szegedi Postaigazgatóság magasépítési üzeme), *Molnár Istvánné* szb-titkárt (Budapesti Távbeszélő Igazgatóság), *Nagy Mihály* szb-tagot (Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóság Országos Mikrohullámú Központ), *Pintér Istvánné* jszb-elnököt (Harkány postahivatal) és *Wosner Antalné* bizalmit (Nagymaros postahivatal).

A második lépcsőfokon hangzott el...

Lapunk januári számában felhívtuk az alapszervek figyelmét arra, hogy a beszámoló taggyűléseken, illetve a bizalmi testületi ülésen mire fordítsanak kiemelt figyelmet. Kértük, hogy az elmúlt két év munkájának értékelésén kívül a beszámolók javaslatokat is tartalmazzanak mind a szakszervezeti feladatok meghatározására, mind pedig indítványokat a szakmai teendők kialakítására, végrehajtásuk segítésére.

Hogy az alapszervek a fenti feltételeknek miként tettek eleget, arról igyekeztek meggyőződni az utóbbi hetekben a központi vezetőség apparátusának munkatársai, jó néhány beszámolón véve részt.

Általában elmondható, hogy az szb-k beszámolói várakozáson felül magas színvonalúak voltak. Több helyen kimondottan igényes, színes, érdekes és tömör beszámolókat hallhattak a résztvevők. A jszb-knél, ahol a taggyűléseket együtt tartották a kishivatali tanácskozásokkal, az volt a tapasztalat, hogy a szakmai és a szakszervezeti beszámolók — szinte kivétel nélkül — színvonalukban vetekedve jól kiegészítették egymást, amiért külön köszönet jár.

Említést érdemel a rendezés és a lebonyolítás. A legtöbb helyen igen ünnepélyes, ugyanakkor bensőséges volt a hangulat és a környezet. Az évenkénti beszámolók — főleg vidéken — mindig is kiemelkedő eseményei a szakszervezeti mozgalomnak. A mostaniak jelentőségét növelte az a körülmény, hogy hosszabb időre tekintettek vissza, és saját munkájukon kívül a valamennyi postást érintő feladatok időarányos teljesítését is számba vették. Ezzel magyarázható a szokásosnál is nagyobb arányú, 75-90 százalékos részvétel és a nagy aktivitás. Többnyire sokan — helyenként még húsznál is többen — hozzászóltak mind a szakmai, mind a szakszervezeti beszámolóhoz.

Lássunk néhány — több helyen is elhangzott — közérdeklődésre számot tartó példát!

A szervezeti élet fejlődését jellemzi, hogy az szb-knek, jszb-knek a működési szabályzatban rögzített jogait nemcsak tiszteletben tartják, hanem segítik is érvényesülésüket. Ezt megerősítették Dombóváron, Keszthelyen és Miskolc 1 postahivatalban.

A munkahelyi környezettel, a munkakörülményekkel ott foglalkoztak — s ez így természetes —, ahol azok nem megfelelők. Többen kifogásolták a felújítási munkálatok elhúzódását. Sátoraljaújhelyen szinte minden felszólaló említette a hivatalban folyó átalakítást, amely úgy bonyolódik le, hogy növeli a balesetveszélyt. A két éve zajló tatarozás kezdi felőrölni a dolgozók idegeit, pedig még odébb van a befejezés. Szerencsen és Tamásiban még itt sem tartanak, pedig már majd egy évtizede várnak az új postaépületre, így aztán az amúgy is szűk helyiségek megfelelően karban sem tarthatók. Jó példa is akad: a kisvárdai járásban nincs rossz állapotú vagy egészségtelen postaépület, a dolgozók mindenütt nagy gondot fordítanak környezetük rendben tartására.

A törzsgárdajutalom tárgyévi kifizetéséről és az idei két alkalommal való fizetéséről még kevés helyen tudtak, de a tájékoztatást követően egyértelműen helyeselték az intézkedést. Ezzel a dolgozók több éves vágya teljesült. (Lapunk márciusi száma, amelyben erről tájékoztatás jelent meg, ezután érkezett a hivatalokhoz.)

Bár méltányolták a szakszervezetnek és a postának ez irányban kifejtett erőfeszítéseit, kényszerű módon szinte mindenütt szóvá tették a munka-, a védő- és az egyenruha-ellátásnak elsősorban nem a postán múló hiányosságait. Többen kifogásolták, hogy a műanyag esőköpenyek minősége megengedhetetlenül gyenge, könnyen átáznak, s némelyik még használat nélkül is szakad. A hírlapkézbesítők sérelmezik, hogy a nyomdafesték megfogja a sárga köpenyt, s még csak ki sem tisztítható. Keszthelyen javasolták, hogy legalább az üdülőterületeken, így a Balaton körül is, a kézbesítők új egyenruhát kapjanak, hiszen ez a posta egységes megítélését is elősegítené a bel- és külföldi üdülők között. A dolgozók kérik, hogy a munkaköpeny helyett is utalványt kaphassanak a cipőutalvány mintájára. (A cipőutalványt a hírlapkézbesítőkre is kérik kiterjeszteni.)

Az öt munkanapos hét bevezetésével megnövekedett a dolgozók szabad ideje, egyúttal a szabadság időtartama is. Ennek ellenére a többletszabadságot is ki tudják adni a legtöbb helyen az év végéig. Dombóváron és Miskolcon például nem maradt benn szabadság. A megnövekedett szabad idő tartalmasabbá tételére is sok helyütt hangzott el javaslat.

Két fórumon, helyesebben két szinten nagyrészt lezajlottak az évi, illetve félidős beszámolók. Ha az itt szerzett tapasztalatokat kiegészítjük a munkahelyi demokrácia fórumain és a kimondottan szakmai tanácskozásokon elhangzott beszámolók és észrevételek tanulságaival, már kezdenek kirajzolódni a kongresszus óta, illetve a folyó ötéves tervszakaszból eltelt időben végzett munka körvonalai. Ezeket kell a soron következő középszintű testületi üléseken, majd a központi vezetőség vitájában teljesen láthatóvá, szín- és árnyalatdússá tenni. Reméljük, kiegyensúlyozott összképet kapunk, amely azonban megmutatja a még kidolgozandó részleteket.

Mezőfi László

Teljesítménybér a hálózatépítő üzemeknél

A központi bérpolitikai irányelvek a vállalatok elé egyre határozottabban tűzik célul a teljesítménykövetelmények kialakítását, alkalmazásukat. E téma a postán is régóta napirenden van. Szakszervezetünk XI. kongresszusán határozatban fogalmazta meg, hogy ahol a lehetőségek, feltételek megvannak, illetve megteremthetők, teljesítménybérezést kell kialakítani, bevezetni. E bérezési forma alkalmazásának feltételei leginkább a hálózatépítésben vannak meg. Ezért is vezették be az elsők között a kábelüzemnél.

A postaigazgatóságok hálózatépítő üzemeiknél 1978-ban vezettek be ösztönzőrendszert (időbér és prémium). A rendszer a dolgozókat a mennyiség növelésére és a minőség javítására ösztönzi. A prémium alapja az elvégzett munkákra fordított munkaórák és az egységárgyűjtemény (THE) szerint ugyane munkára elszámolt normaórák különbsége. A 100 százalékos teljesítésen felül egy normaórára átlag 13 forint prémium fizethető. Az így üzemi vagy brigádszinten kialakított prémiumtömegnek a dolgozókra való lebontása sok szubjektív elemet tartalmaz. A rendszer csak egy meghatározott teljesítmény elérésére ösztönöz, az azon felüli teljesítményeket nem díjazza.

Tavaly a posta is áttért az 5 napos, 42 órás munkahétre. A hálózatépítésben az áttéréssel kiesett munkaidőalapot elsősorban a termelékenység növelésével kellett pótolni. A hírközlési beruházások a hálózatépítési kapacitás növelését igénylik. Mindez olyan bérforma kialakítását tette szükségessé, amely többletkereset elérésével egyidejűleg lehetővé teszi a rendelkezésre álló munkaidőalap jobb kihasználását, a teljesítmények fokozását, a szükséges létszám felvételét.

Kétféle módszer

Ezért a Soproni Postaigazgatóság Hálózatépítő Üzeme 1982. január 1-ével, a Miskolci Postaigazgatóság Hálózatépítő Üzemének két építő brigádja pedig 1982. július 1-ével — kísérleti jelleggel — teljesítménybérezésre tért át. A két igazgatóság által bevezetett teljesítménybérnek vannak közös és eltérő vonásai.

Közös mindkét rendszernél az, hogy brigádteljesítményt mér, és a teljesítményeknél felső korlát nincs. Eltérő a rendszerekben a teljesítménybérnek a brigádtagok közötti felosztási módja.

A soproni teljesítménybérrendszerben a bérnek (a brigád által elért normaóra szorozva a teljesítményes alapbérrel) a brigádtagok közötti felosztása két lépcsőben történik:

— először mindenki megkapja a havi ledolgozott óráira járó személyi órabérét, s ennek bértömegét a brigádteljesítménybér tömegéből levonják;

— majd a megmaradt többlet-teljesítménybér a brigádtagok között csak a ledolgozott idő arányában oszlik meg, vagyis azonos alapon részesedik belőle mindenki.

A felosztás tehát szubjektív elemet nem tartalmaz. A személyi órabér figyelembevétele lehetőséget ad arra, hogy a brigádtagok eltérő teljesítményeit, személyi adottságait, gyakorlatát az egyéni keresetek differenciáltsága tükrözze. Éppen ezért a brigádtagok személyi órabérének arányaira kialakításukkor nagy gondot kell fordítani. A rendszer egyszerű, a dolgozó számára érthető és világos.

A miskolci teljesítménybérrendszer a brigádtagok között nem differenciál, vagyis az egyéni teljesítmény azonos a brigádteljesítménnyel. A felosztás módja: a dolgozó havi ledolgozott óráit meg kell szorozni a brigádteljesítmény százalékával, és az így egyénekre felosztott normaórákra minden dolgozó a brigádteljesítménynyel korrigált normaórabért kapja. Az egyéni teljesítménybért tehát e rendszerben a csoportteljesítmény (duplán!) és a ledolgozott munkaidő határozza meg. A csoporttagok eltérő teljesítményeit, személyi adottságait és gyakorlatát a felosztás módja nem veszi figyelembe, s így ezek a körülmények az egyéni keresetekben sem jutnak kifejezésre.

Kedvező eredmények

A teljesítménybér kísérleti bevezetése mindkét igazgatóságon kedvező eredményeket hozott:

— a termelékenység nőtt (a soproni hálózatépítő üzemben 10,5, a miskolci két brigádnál — 1981. II. félévéhez viszonyítva — 5.4 százalékkal);

— a munkaerőhelyzet kedvezőbbé vált, stabilizálódott a létszám. Sopronban jelentősen — mintegy 40-nel — nőtt a hálózatépítők létszáma;

— a dolgozók a többletteljesítmény arányában többletbérhez jutottak.

A teljesítménybérezés kiterjesztése végett a Posta-vezérigazgatóság a kísérletek tapasztalatai alapján — a múlt év december 10-ig — valamennyi érdekelt igazgatóságtól a területi szakszervezeti bizottságokkal egyeztetett véleményt kért. A munkaügyi és szociálpolitikai szakosztály az igazgatóságok, valamint a szakmai szakosztályok véleménye, javaslatai alapján készítette el előterjesztését, melyben javaslatot tett a hálózatépítő üzemek teljesítménybérezésének országos bevezetésére.

Az előterjesztést — az elnökségi ülés előtt — közös értekezleten megvitatták a területi szakszervezeti bizottságok függetlenített közgazdasági felelősei és a központi vezetőség közgazdasági munkabizottságának tagjai. A vita résztvevői elvben helyeselték a teljesítménybérezés kiterjesztését. Elsősorban a feltételek oldaláról sok hasznos észrevételt tettek.

Továbbra is kísérlet

Ilyen előzmények után került a javaslat az elnökség elé. Az előterjesztést az elnökség március 31-i ülésén vitatta meg és azzal a következők szerint értett egyet:

● A hálózatépítő üzemeknél a teljesítménybérezést július 1-ével kísérleti jelleggel vezessék be!

● A teljesítménybér központi szabályozása keretjellegű legyen, adjon lehetőséget az igazgatóságoknak, hogy a helyi sajátosságoknak leginkább megfelelő bérezési formát, a kapcsolódó munkakörök ösztönzésének módját kialakítsák. Az elnökség a kísérleti bérezési formák közül az igazgatóságoknak a soproni módszert ajánlja.

● A kísérlet eredményéről december 1-éig be kell számolni, és ezt követően szülessen döntés a teljesítménybér végleges formájára.

● Gondoskodni kell a munka feltételeiről (anyag, terv, munkaeszköz, gépek, gépkocsik stb.), az adminisztráció ésszerű változtatásával elő kell segíteni a munka rugalmasságát. (Például a napi elszámolás helyett a dekádonkénti elszámolásra célszerű törekedni.)

● A kísérleti idő alatt, amennyiben — objektív akadályok miatt — a dolgozók csak olyan teljesítményt tudnának nyújtani, amelynek alapján bérük az 1982. év azonos időszakában kapott (túlmunkadíj nélküli) keresetüket sem éri el, keresetüket a múlt évi szintre ki kell egészíteni.

● Nagy gonddal, körültekintéssel kell a teljesítménybérezést előkészíteni a dolgozók oldaláról is. A szakmai és a szakszervezeti szerveknek minden szinten együtt kell működniük az előkészítés valamennyi szakaszában, egészen a dolgozókkal való megbeszélésig, elfogadtatásig.

A teljesítménybérezés bevezetésétől — előzetes számítások szerint — mintegy 20 százalékos teljesítménynövekedés várható. Ez csak a munkaidőalap jobb kihasználásával, a munkaszervezés javításával, a munkák jó ütemű programozásával, a kapcsolódó munkaterületek érdekeltségének megteremtésével, a termelékenység növelésével érhető el. Az érintettek keresete az elvárható teljesítménynövekedés elérésével átlag 15-18 százalékkal emelkedhet.

Tóth Pálné

Tenni akarásban nincs hiány

Mit várnak a brigádvezetők az országos tanácskozástól?

Kevesebb lépcsőben, de talán megfontoltabban készülünk a szocialistabrigád-vezetőknek májusban rendezendő országos tanácskozására. Ezúttal ugyanis elmaradtak az ágazati, iparági értekezletek, s az országos összejövetelre közvetlenül a vállalati megbeszéléseken választottak küldötteket.

A postán az igazgatóságokon, nagyobb középfokú szerveknél zajlottak le a munkahelyi értekezletek. Az ott megválasztott küldöttek közül beszélgettünk el néhánnyal, hogy megtudjuk, milyen útravalóval indulnak el az országos tanácskozásra, s mit várnak tőle. A mozgalommal és az országos tanácskozással kapcsolatos gondolatok rendszerezésében segítségünkre volt *Árvai József*, a József Távbeszélő Üzem, *Raffai Gábor*, a Posta Központi Járműtelep, *Rubos Attila*, Budapest 78 postahivatal és *Taracközi László*, a Posta Központi Kábelüzem brigádvezetője; a kérdések feltevésében és a válaszok összegzésében pedig *Mészáros József*, a központi vezetőség apparátusának politikai munkatársa nyújtott segítséget.

Kell a kitekintés, a tapasztalatcsere

Visszatérve a bevezetőben feltett gondolathoz: az asztalt körülülő brigádvezetők valamennyien *időszerűnek* ítélték az országos tanácskozást. Fő érvük az volt, hogy a mozgalom megújításához *kellenek mások tapasztalatai*, s nem nélkülözhető időnként a saját munka megítéléséhez a kitekintés.

Taracközi László szerint amennyire fontos az, hogy a brigádtagok egymással minél gyakrabban és félévenként az üzem többi kollektívájával találkozzanak, ugyanúgy időnként szélesebb körű megbeszélésekre is szükség van. Raffai Gábor járműtelepi brigádvezető társaival együtt tapasztalatokat, új szempontokat vár a mozgalom felfrissítéséhez. Árvai Gábor is a megújulásban reménykedik, mivel szerinte a brigádvezetők rendelkezésére álló szakirodalom is kissé elavult, nem igazodott az élet módosulásaihoz. Rubos Attila arról számolt be, hogy a Budapesti Postaigazgatóságon évente értékelik egymás munkáját, és ennek az összehasonlításnak is nagy szükségét érzik, hiszen a postaforgalmi brigádok is különféle feladatokat látnak el. Mennyivel inkább szükség van egy szélesebb körben végzett erőfelmérésre. Megismerhetik mások módszereit, tanulságokat vonhatnak le. Egyáltalán *a tanácskozás tükrében megbízhatóbban tudják saját eredményeiket, nehézségeiket megítélni.*

Fokozza a tanácskozás időszerűségét az a körülmény is, hogy az utóbbi években jelentősen megváltoztak a gazdálkodás körülményei, s ennélfogva a követelményrendszer szintén módosult. Nem kevésbé befolyásolják a munkaverseny-mozgalmat az életmódban (öt munkanapos hét) bekövetkezett változások és az életszínvonal alakulása.

Mások a körülmények, változtak a feladatok

Amint Raffai Gábor rámutatott, ismerik a gazdasági nehézségeket, s az üzemtől kapott irányelvekből a brigádok többé-kevésbé ki tudják választani az általuk teljesíthető vállalásokat. Egyébként a gazdasági viszonyokhoz, az importkorlátozásokhoz úgy próbálnak igazodni, hogy például az ipari részleg brigádjai azt vállalták, ha egy mód van rá, *megjavítanak minden összetört kocsit.* Azelőtt könnyebben selejteztek. A vezetők is ügyelnek arra, hogy saját hibájukból ne kelljen kocsijukat nagyjavításra küldeni.

— A szolgáltatások színvonalának emelése a távbeszélőszolgálatban is jelentős szempont. Hogyan tegyenek azonban eleget a kábelüzem brigádjai, ha nem kapják meg a munkájukhoz szükséges — közismerten nagyrészt külföldről beszerzett — kábeleket és tartozékaikat — tette fel a kérdést Taraczközi László. — Emiatt sok a félbehagyott munka, ez pedig, bizony, rontja a minőséget. Pedig munkakedv volna, hiszen a brigádok — ha a napi munkaidő vége előtt elkészülnek egy feladattal — más brigádoknak is besegítenek.

A postaforgalomban erősen érződik a helyes szolgáltatói magatartás terjedésének hatása. A brigádok — amint arról Rubos Attila tájékoztatott — munka mellé nem újabb munkát vállalnak (hiszen a feldolgozandó küldemények mennyisége amúgyis a közönségen múlik), hanem *a jobb munkára törekednek.* Ha a felvevő szabályosan veszi fel a küldeményt, nem okoz nehézséget a feldolgozónak. Ha az irányítók és a mozgópostások pontosabban, részletesebben feldolgozva adják tovább az anyagot, kevesebb munka hárul az átvevőkre. Közvetlenül ugyan egymást segítik ezáltal, végső soron azonban kedvező hatása a szolgáltatás minőségében is megmutatkozik.

Kezdeményező készség tehát van a brigádokban; ezek szerint semmi szükség nem lenne formális vállalásokra. Kiküszöbölésüket leginkább azonban az segítené, ha a brigádok szintjén is határozottabban érezhető lenne a tervezés demokratizmusa. Mi erről a brigádvezetők véleménye?

— Idejében ismerni kellene a feladatokat — mondja Árvai József —, s a munkák feltételeinek meg kellene lenniük. Hiába kapunk szempontokat, ha például a tervezett nyilvános állomások telepítéséhez idejében nem szerzik meg a tanács engedélyét. *Szervezettség híján kárba vész a tervezés demokratizmusa.*

— A hivatal új, fiatal vezetői — folytatja Rubos Attila — minden hónapban brigádvezetői értekezletet tartanak. Ismertetik a hivatal gondjait (mindig van), és *kikérik a brigádok véleményét.* Még a félbemaradt mondatokra is felfigyelnek, s ha az észrevételnek lényeges tartalma van, továbbítják az igazgatósághoz, vezérigazgatósághoz.

Korszerűsíteni kellene az elismerés rendszerét

Az értékelés és az elismerés rendszeréről szólva a beszélgetés résztvevőinek az volt a véleményük, hogy ugyanúgy, mint maga a munkaverseny, megérett a felfrissítésre, a megújításra.

Rubos Attila helytelenítette, hogy a hivatal összeredménye befolyásolja a brigádok teljesítményét.

— Ha már a naplóról szó esett — kapcsolódik az eszmefuttatáshoz Raffai Gábor —, megemlítem, hogy értekezletünkön javasolták: évenként más-más összetételben bízzanak meg néhány brigádvezetőt a naplók ellenőrzésével. Így ki lehetne szűrni a valótlan bejegyzéseket.

— Az elismerésről szólva pedig hadd jegyezzem meg, hogy a jutalomnak az egy főre eső összege *évek óta változatlan.* Annak sincs ösztönző hatása, hogy egy újonnan alakuló munkabrigád három éven át csak zöldkoszorús lehet. Meg kellene fontolni a tárgyjutalom adásának lehetőségét.

— S ha már szóba került az ösztönzés — jegyzi meg Rubos Attila —, azt is meg kell mondani, hogy *a decemberi zárástól a május elsejei jutalmazásig túl hosszú idő telik el.* Lelkesítőbb lenne, izgalmasabbá tenné a versenyt, ha félévenként értékelnék, és a jó teljesítményekért részjutalmakat adnának.

— Az évközi értékelés és jutalmazás pedig — amint azt Árvai József véli — méginkább szükségessé teszi a vállalások menet közben való megváltoztatásának lehetőségét.

Vannak tehát elképzelések, amelyeket a postásküldöttek az országos tanácskozáson ki tudnak mások gondolataival cserélni, s a mostani beszélgetés résztvevői is azt remélik, hogy nem üres kézzel térnek majd haza.

Benda István

A Közlekedéstudományi Egyesület postai és távközlési tagozatának május havi programja

Május 11. (szerda), 14 óra, MTA TAKI, Budapest XIII., Victor Hugo utca 18. Alagsori kis tanácsterem. Ágostházi Margit—Szentirmai Ferencné: A telefonközponti vezérlő áramkör — változó ciklusidejű várakozásos rendszer — szimulációja.

Május 12. (csütörtök), 15 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Balás Miklós: Primer pcm-rendszerek telepítésének kérdései.

Május 17. (kedd), 15 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Takács György: Automatikus üzenettovábbítás, -tárolás és -ügyintézés telefonon keresztül (új szolgáltatási irányzat a fejlett országokban).

Május 18. (szerda), 15 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Fábics Miklós: A soron kívüli kézbesítés új ösztönzési rendszere.

Május 19. (csütörtök), 15 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Berta Sándorné—Czigány Sebestyén—Kántor Csaba—Lovas Sándor: Mikrohullámú összeköttetések tervezése, mérése és vizsgálati módszerei.

Május 24. (kedd), 15 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Vasvári István: Postaüzemi üzemmérnökök képzése a győri Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskolán.

Május 25. (szerda), 15 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Dr. Fráter Béla: A kisvállalkozások létrehozásának postai tapasztalatai.

Május 31. (kedd), 15 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Wimmer Béla: A monolit és az előre gyártott aknák telepítésének tapasztalatai.

Házi Jogtanácsadó

A Házi Jogtanácsadó decemberi számában sorozatot indított az új lakásügyi jogszabályok ismertetésére. Az első negyedévben megjelent füzetek:

Január: A lakásépítés (-vásárlás) pénzügyi feltételei.

Február: A lakások elosztása és a lakásbérlet.

Március: A lakbérek és az állami hozzájárulás.

Időszerű kérdések

Figyelembe vehető-e az egyenruha megszűnése miatt adott egyszeri kötelező alapbéremelés az adott bértételek alsó határának eléréséné?

A postás dolgozók új egyenruha-szabályzata a múlt év szeptember 1-től lépett hatályba, szakszervezetünk egyetértésével. Ezzel egy időben a posta egyrészt korszerűsítette a szolgálati egyenruhát, másrészt bizonyos munkakörökben megszüntette e juttatást. Az új szabályzat kialakításánál alapelv volt, hogy azok részesüljenek egyen- és formaruha-juttatásban, akik a lakossággal közvetlen kapcsolatban állnak. Szempont volt továbbá az is, hogy a kettős ellátás megszűnjön. Például ugyanaz a dolgozó ne részesüljön egyen- és munkaruha-ellátásban is.

Ezen elvek szerint az alábbi munkakörökben szűnt meg a szolgálati egyenruhával való ellátás: távirat- és expresszkézbesítő, hivatalsegéd, bel- és külszolgálatos, csomagraktáros, csomagrakodó, csomagirányító, autóbuszvezető, mikrobuszvezető, személygépkocsi-vezető, targoncavezető, körzetmester, vonalfelvigyázó.

A felsorolt munkakörökben foglalkoztatott dolgozók az egyenruha kihordási idejének lejártakor egyszeri alapbéremelésben részesülnek. Ez a kötelező alapbéremelés férfiaknál és nőknél egyaránt havi 300 forint. Kivételt képeznek ez alól a távirat- és expresszkézbesítők, mert igaz ugyan, hogy az ő esetükben megszűnt az egyenruhaellátás, de ezzel egyidejűleg helyette új ellátásként formaruhát kapnak.

Az eddig leírtakból következik, hogy azok a dolgozók, akik a továbbiakban nem részesülnek egyenruha-ellátásban, a kötelező alapbéremelést nem az egyenruhaszabályzat életbelépésétől kapják meg, hanem attól az időtől, amikor a részükre kiadott egyenruha viselési ideje lejár. Így vannak dolgozók, akiknél ez év valamelyik hónapjában, vagy a jövő évben válik esedékessé.

Az eddigieken kívül ilyen kérdés az is, hogy az egyenruha megszűnése miatt adott 300 forintos kötelező béremelést be lehet-e vagy be szabad-e számítani az adott munkakörre előírt bértétel alsó határába. (Vannak ugyanis olyan dolgozók, akik csak március 31-vel érték el a bértételük alsó határát). Erre egyértelműen azt kell válaszolnunk, hogy az e címen adott kötelező alapbéremelés nem számítható be az alsó bérhatárba. Akinek esedékes, azt ezen felül kell megadni.

Ugyanez vonatkozik azokra a dolgozókra is, akik ezzel az összeggel elérik vagy túllépik bértételük felső határát. Ilyen esetekben is kötelező megadni a 300 forintos alapbéremelést, még akkor is, ha ez személyi fizetést jelent.

Miért nem adható a munkaviszony kezdetétől a 33 százalékos utazási kedvezmény?

Az üzemi demokrácia különböző fórumain, sőt még a központi vezetőség ülésén is felvetették a rendszeres helyettesek, hogy a munkakörükre való tekintettel már munkaviszonyuk kezdetétől kaphassák meg a 33 százalékos utazási kedvezményt. Ehhez szakszervezetünk segítségét is kérték.

A közlekedés- és postaügyi miniszter a 13/1982. számú rendeletében szabályozta a belföldi távolsági személyszállítási kedvezményeket. Ismeretes, hogy ez a rendelet a postások eddigi 50 százalékos utazási kedvezményét megszüntette, és helyette ez év január 1-ével 33 százalékban állapította meg az utazási kedvezményt, amelyet a jogosult dolgozók évente korlátlan számban vehetnek igénybe.

Változatlanul hagyta azonban, sőt megerősítette azt a korábbi rendelkezést, hogy az utazási kedvezményt csak azok a főfoglalkozású dolgozók kaphatják, akiknek legalább egyéves munkaviszonyuk van. Ez a rendelkezés tehát nem postai, hanem országos szintű, s alóla nincs, és nem is tesznek kivételt, így szakszervezetünk sem tud változtatni rajta. Tájékoztatásul azonban meg kell jegyeznünk, hogy emiatt a rendszeres helyetteseket anyagi hátrány nem éri, mivel a postai munkával kapcsolatosan felmerült tényleges utazási költségeket a vezérigazgatóság utasításának alapján teljes egészében meg kell téríteni.

Közgazdasági osztály

Hírlapterjesztés a múlt században

135 éve jelent meg

MUNKÁSOK UJSÁGA.

1. szám. Budapest, április 2-kán. 1848.

MAGYARORSZÁG.

Nevem.

Ujságomnak ezen első számában mindenek előtt szükségesnek és kötelességemnek tartom arról az olvasókat felvilágositani, mért módositám Stancsics nevet Táncsicsra?

Születésem helyén az egész község Táncsicsnak hí. Ezért azonban nem módositottam rajta, hanem mivel két nagyobb gyermekem, kivált pedig a' legidősebb, kinél csak a' hazát tudom jobban imádni, szinte igy hat mindig: ennek emlékére meg-

1848. április 2-án jelent meg *Táncsics Mihály* szerkesztésében a *Munkások Újsága*, politikai hírlap. Fő célja a felszabadított jobbágyok politikai öntudatra ébresztése, s az ő ügyükért a feudalizmus fennmaradt intézményei ellen való harc volt.

Táncsics Mihály nevének említésekor önkéntelenül a forradalmi demokrata politikus, a harcos publicista jut eszünkbe, aki töretlen híve Kossuthnak és Petőfinek.

Kevesek előtt ismeretes, hogy munkássága éppen olyan sokrétű és színes, mint élete. Vándor mesterlegényként bejárja Európa nagy részét, tanítói oklevelet szerez, nyelvészeti, történelmi, földrajzi könyveket ír. *Népkönyv* című röpiratáért sajtópert indítanak ellene, s a budai helyőrség börtönéből 1848. március 15-én szabadul ki. Országgyűlési képviselő, s a Munkások Újságának szerkesztője. A túl radikálisnak tartott újságot 1849. januárjában Debrecenben betiltják.

A szabadságharc bukása után halálra ítélik, 8 évig egy föld alatti odúban rejtőzött. Az 1857. évi általános amnesztia nem jelentett megalkuvást életében. A *Forradalmi káté* kéziratos röpiratban fegyveres harcra hív fel a Habsburg-uralom ellen. 1860 márciusában a Kerepesi temetőben rendezett tüntetésért 15 évi börtönre ítélik. 1867-ben szabadul, amikor a kiegyezés megnyitja börtöne kapuit.

Itt mutatjuk be a Munkások Újsága 1848. április 2-án megjelent számának címoldalát, amelyen érdekes bejelentést tesz a nevére vonatkozólag, a továbbiakban pedig idézzük Táncsics Mihálynak az április 23-i számban megjelent, a lap postai terjesztésével foglalkozó cikkét.

„Annyi különféle kérdezősködés történt már a posta iránt, részint vidékről levelek által, részint helyben, hogy sürgetős kötelességemnek ismerem, minél előbb tőlem telhető felvilágosítást adni.

Én részemről mindent megtettem, amit tennem lehetett; tudniillik a budai posta-igazgatóságot személyesen megkértem arra, hogy újságomat mint más újságokat a postán szétküldeni szíveskedjék, annál is inkább mivel nem ingyen történik.

Kértemre azon feleletet adták, hogy igen, mind kötelességből, mint pedig saját hasznunk végett is igen szívesen teszik, hanem mégis előbb a ministeriumot meg kellene kérnem, — mondták, hogy parancsolatot adjon ki erre nézve.

Én erre úgy okoskodtam, hogy először, valamint más újság elküldetik a postán, és pedig ministeri intézkedés szerint elküldetik olyan újság is, mely a márciusi nagy napok alatt keletkezett: azon egy rendelésnek minden újságra nézve kell szólnia, tehát a »Munkások Újsága« is mehet; másodszor, hogy a ministerium emlékeztetés és kérelem nélkül is fogja tudni, mit és hogyan kelljen a postai közlekedésre nézve tennie; következésképpen lépésem fölösleges; mindazonáltal megtettem, hogy lelkiismeretem mindig tiszta legyen, hogy mulasztás miatt ne vádoljon: ugyanis folyamodást nyújtottam be a ministeriumhoz, hogy az újságra postán előfizetni lehessen és szétküldessék.

Azonkívül az első számbul minden postahivatalhoz az egész országban egyet ismertetésül küldöttem, hogy »kendtek« munkás testvéreim, ott megtekinthessék, — s ha kedvük keveredik azt olvasni, ott helyben rá mindjárt előfizessenek.

Kétségtelenül minden postamester kötelességének ismeri a hozzáküldött 1-ső számot ismertetés végett a községgel közölni, hogy így vagy úgy, némelyik hárman-négyen vagy többen is összeállva előfizethessék.

Ezt pedig annál is inkább remélem, mivel már személyesen is megkértem Kossuth Lajos, Szemere Bertalan és Klauzál Gábor minister urakat, hogy újságom elküldetésére, s előfizetésére a postákra nézve rendelést tenni szíveskedjenek, mit teljesíteni igértek is, mert hiszen különben is kötelességük mint kormánynak.

Legvégről pedig ezen szólítom föl kendteket, igyekezzenek ez újságot minél inkább terjeszteni, mert ha többen előfizetnek, mind a kettőnek használ, nekem annyiban, hogy közmondás szerint — sok kicsi sokra menvén, éppenúgy viselhetem.

E szerint újságomnak kezdettől, azaz április elsejétől december végéig is, negyedéve lesz egy forint 48 krajcár.

E lap elején a postabérről szóltam, de minden számításom semmibe van véve. Klauzál Gábor minister urat kérdeztem, mennyi postabér lesz lapomtól, nem hetenként, csak egyszer jelenik meg? Ő azt felelte, hogy az eddig szokott bér marad addig, amíg a postaügy rendeztetik.

Tudakoztam tehát a postán: és ott a királyi kamararendelés szerint, mely október 15-én 1845. évben 39.320 szám alatt kelt, az hagyatik meg, hogy a Posta egész Magyarországra nézve oly újságtól, mely egyszer, vagy kétszer (egyenlő-ár) félévre egy forint 12 krajcár ezüstben, tehát egész esztendőre két forint 24 krajcár. A költségeket, ha az újság árát kevésre szabom is, mintha kevés előfizető mellett magas árt határozok.

Ezért tehát kedves munkás barátaim, nyújtsunk egymás segítségére kezet. Így tehát csak még egy kevés béketűréssel legyenek kendtek, minden rendben lesz. Ilyen nagy változások, melyek most történtek, nagyszerű intézkedéseket kívánnak; hogy pedig ez intézkedések a célnak megfeleljenek, az egész országra nézve üdvös hatással lehessenek, jól meg kell fontolni, ami időbe kerül.

Ez szolgáljon tudósító megnyugtatással mindazoknak, kik vidékről arról értesítettek, hogy a postamesterek némelyikei az előfizetést el nem fogadták; mire ezen felvilágosításom kendtekhez eljút, akkor már a ministeri rendeletet mindenütt fogják tudni.

A mi pedig illeti a postai viteldíjat, nem tudom, minő rendszabások történnek. Lapom itt helyben Budapesten április elejétől kezdve, december végéig: tehát 3 évnegyedre 2 ezüst forint, postán küldve 3 ezüst forint, én tehát viteléért csak gondolom szerintem 1 ezüst forintra. Táncsics Mihály."

Ugróczky Mihály

Kilencedszer a legjobb

Kivételként férfiak között

Ha valaki lány létére a harcias, illetve kombinatív játékok, a gépek és szerkezetek vagy a hagyományosan férfias sportágak iránt érdeklődik környezete, szülei igyekeznek őt jobb belátásra bírni, és a megszokott vágányra terelni kíváncsiságát, vonzalmait. Előfordul, hogy a rendhagyó érdeklődés erősebb, mint a lebeszélők hatása, sőt az ifjú hölgy később a fiatalemberekkel is felveszi a versenyt a választott területen. Amennyiben még közöttük is kiemelkedő eredményeket ér el, hobbi — vagy munkatársai kénytelenek elismerni őt, mint kivételes képességű nőt, aki mégiscsak a szabályt erősíti: az illető munkakör, sportág, kedvtelés az ő szemükben továbbra is „férfias" marad.

Torna helyett

— Édesapám első osztályú tornász volt, s belőlem is azt akart nevelni. Én is elértem az I. osztályú minősítést a Spartacus torna szakosztályában, de középiskolás koromban a szívem már a repüléshez húzott. Az unokabátyám annyit mesélt a motoros és vitorlázó gépekről, a lebegés összehasonlíthatatlan élményéről, hogy egyre jobban vonzódtam ehhez a sportághoz. Csepelen, a Kossuth Lajos Gépipari Technikumban tanultam, s az osztályból sok fiú járt a Benczúr utcai postás repülőklubba, illetve a Hármashatárhegyre — repülni. A sok izgalmas, érdekes lehetőség közül végül is ezt választottam. S ha nem is örültek a szüleim: érettségi után, nagykorúként már magam döntöttem, és édesapám, ha nehezen is, de megértett. Külön harc volt aztán még a szakmában is elismertetni a női repülés létjogosultságát. Sokáig fehér hollónak számítottam a férfiak között, sőt itthon, a nemzetközi gyakorlattól eltérően, nincs is külön női verseny. Mindent még jobban kellett megtanulnom, csinálnom, bizonyítanom, hogy legalább kivételnek elfogadnak.

Bolla Máriát, a Postás MHSZ Repülőklub tagját kilencedszer választották az év sportolójának a női vitorlázó repülők közül az elmúlt évi teljesítmények alapján. Ez eggyel több, mint a hivatalosan csúcstartónak elismert Kelemen Ildikó műugró sikersorozata. Csakhogy a Honvédelmi Szövetség nem minden évben adta le az OTSH-nak a rangsort... Azért a sportág ismerői, az eredmények számon tartói pontosan jegyzik a szériát, s egy pillanatig sem kételkednek abban, hogy a nősportolók között évek óta megilleti Maricát az előkelő helyezés.

Gyémántkoszorú

Elég későn, csak 19 évesen kezdhettem el a repülést. Felejthetetlen első felszállásom *Szűcs Miklós* oktatóval volt. Kicsit szokatlan volt persze a tízperces lejtőzés, meg egyáltalán: elkeserített, ahogy próbáltam követni a vezetés fortélyait, de az teljesen kiismerhetetlennek tűnt. Aztán a következő évben már egyedül vezettem, és nem is vallottam kudarcot. 1964-ben letettem az A-B-C-vizsgát, két évre rá az ezüstkoszorúst. Ennek három feltétele van: 5 óra időtartamrepülés, 1000 méter relatív magasság nyerése és 50 kilométeres távrepülés.

Újabb két év elteltével versenyezni kezdtem, és hamarosan bekerültem a válogatottkeretbe. Ma már három másik lánnyal együtt vagyok a kiválasztottak között. Viszont a gyémántkoszorús fokozatot — 5000 méteres relatív magasság, 500 kilométeres távrepülés a feltétele — csak nekem sikerült elérnem itthon a nők közül, 1974-ben. Közben több nemzeti rekord, nemzetközi versenyek első és dobogós helyezései, európa-bajnoki 4—6. helyezés is került a nevem mellé.

Az elmúlt esztendő különösen jól sikerült Bolla Máriának. A két országos versenyen első, majd második lett — a férfiak között! — Megnyerte a szocialista országok bajnokságát, és — mintegy ráadásként — 100 kilométeres távon új sebességi rekordot állított fel. Egyébként tavaly óta nemcsak sportolóként, hanem munkahelye szerint is postás: a POTI-ban szerkesztő, lévén gépésztechnikus a szakképzettsége. Minden reális munkaidőkedvezményt megkap a feletteseitől, hiszen sportágában is a postát képviseli, méghozzá nemzetközi mércével is magas szinten. Nagyon készül a harmadik, a belgiumi Európa-bajnokságra, és arról is ábrándozik, hogy egyszer majd nők részére is rendeznek világbajnokságot...

Bátorságpróba

— Nem vagyok félős természetű. Annak idején, az első felszállásom előtt is csak egy kicsit izgultam. Sok mindennel, köztük az ejtőernyőzéssel is megpróbálkoztam. Az első ugrásnál egy hisztis lánnyal kerültem egy gépbe, aki belekapaszkodott az ülésbe és sikítozott, hogy nem ugrik. Amúgy is elég izgatott voltam, ez a jelenet csak tovább növelte az izgalmamat, de azért elhatároztam, akármi történik is, én kiugrom, hát elszántan nekivágtam. Utána még 13-at ugrottam.

— Repülés közben egyszer volt csupán halálfélelmem, vagy fél percig. Távot repültünk, a péri repülőtéren szálltunk le az egyre rosszabb időjárás miatt. A motorosok páros vontatásban húztak haza bennünket, amikor a Pilis vonalában fekete felhőfallal és jókora esőfüggönnyel találkoztunk. Egy darabig a fallal párhuzamosan repültünk, aztán hirtelen elfordult a vontatógép, de nem a tiszta felhőtlen zónába, hanem bele a zivatarba. A hegynek csak a gerince látszott, a többi beleveszett a szürkeségbe. Rettenetes villámlás, óriási turbulencia és szakadó eső zavarta a vezetést. Annyira, hogy azt hittem meghibbant a vontatópilóta. Nem volt vele rádiókapcsolatom, és olyan tehetetlen kiszolgáltatottságot éreztem, hogy egy pillanatra megfordult a fejemben: leoldok... Ez lett volna a biztos halál. Végre megszólalt a rádiómon a dunakeszi repülőtér irányítótornyából egy hang, én meg szinte sírva kértem őket: szóljanak már rá a motorosgép pilótájára, ne csináljon őrültséget, vigyen ki ebből a viharból, mert belepusztulunk. Erre megnyugtattak, hogy ők irányítják a motoros pilótát így, mivel van egy keskeny sáv, ahol áttörhetünk, és mindjárt kikerülünk a zivatarból. Valóban, csak én nem tudtam milyen széles a zóna, hiszen a föld is alig látszott, de ők lentről pontosan tudták, mit kell tenni. Amikor leszálltunk, nagy nehezen kikászálódtam a gépből, a többiek körülvettek, s egyikük azt mondta: — Kislány, de fehér vagy. — Én meg odafurtam a fejem a vállához, mert annyira jó volt végre biztonságban érezni magam... A nagy ijedtségre este még egy üveg bor is kevés volt ahhoz, hogy el tudjak aludni. Ezt a napot sohasem fogom elfelejteni.

Repülni muszáj

De azért Marica legközelebb is fölszállt, és sok százszor ült már gépbe azóta. Rengeteg tanítványa lett a repülés szerelmese, köztük ismert versenyzők is.

— Különlegesen csodálatos valami ez, jóval több, mint bármilyen földi élmény — mondja. — Rosszabb mint a szerelem, hiszen abban van kielégülés. De ha egy vérbeli repülős meglát egy jó felhőt, azonnal elfelejti, hogy talán abban a percben szállt le. Ismét repülnie kell...

Várkonyi Ferenc

Találkozásom a maffiával

Egy magyar turista szicíliai kalandjai

Kinek a képzeletét ne izgatná öreg földrészünk déli csücske? A Földközi-tenger sokat emlegetett lehelete, tájainak misztikuma, a partján megtelepedett népek zivataros történelme, kultúrájának hallatlanul gazdag öröksége mindig is vonzott. Tavaly aztán megnyíltak előttem e titokzatos világ kapui. A SZOT szociálturisztikai osztályának segítségével részt vehettem egy szicíliai csereüdülésben. Le se tagadhatnám azokat a kellemes izgalmakat, amelyek a készülődés, a csomagolás és az indulás folyamán elleptek, s az utazás folyamán is aligalig, majd csak kinttartózkodásom alatt lassacskán engedtek fel.

★

Szicíliáról Magyarországon majdnem mindenkinek a maffia jut eszébe. Elutazásunk előtt nagyon megkértek minket, ki ne ejtsük ezt a szót ott kint. Nem valószínű, hogy magyar turistákra vadásznak, de jobb a békesség. Azért titkon mindenkinek ott motoszkált a fejében: jó volna látni egy maffiafőnököt, személyesen... de legalább valami bennfentest.

Idáig jutok gondolataimban, mikor egy kósza pillantást vetek Catania főutcájára. Délután öt óra, csúcsforgalom a javából. Háromsávos úttest, valamennyi „csordultig". Minden autó egy irányba vánszorog. Azaz mégsem! A bal szélsőben egy elegáns Renault, szemben a többivel. Áll, mivel haladni nemigen tud. Pedig igen szeretne — tülköl, villog, mutogat a vezető. Érdekes mód, a vele szemben haladók pedig megpróbálnak félrehúzódni, utat engedni neki. A látványtól egy pillanatra mosolyognom kell, aztán hirtelen izgalomba jövök: most kell nagyon figyelnem. Lehet. hogy az utazás egyik legnagyobb élménye előtt állok. Mert vajon ki ülhet abban a kocsiban? Ki mer szemben haladni Szicília összes autójával? Nem lehet akárki. Lehet, hogy csak egy narkomániás őrült, de lehet, hogy rendőrprefektus... vagy talán maga a maffiafőnök. Feszülten figyelem az eseményeket. Egy pillanatra ritkul a kocsisor, megpillantom az útburkolati jeleket, és összevetem a forgalomirányító táblákkal. Mindez csupán másodpercek alatt, de elég ahhoz, hogy az egész megvilágosodjon bennem. Mit rendőrprefektus, mit maffiafőnök! Ebben a sávban ez az egy autó közlekedik szabályosan.

★

Igen, az olasz közlekedés még nekünk pestieknek is igen szokatlan. Mivel itt az autó nem különösebb valami, így hát majdnem mindenkinek van, s az olasz autón két közös dolog található: a rendszámtábla és a horpadás. Igaz, amilyen mutatványokat itt az ember lát...

Természetesen délután, természetesen csúcsforgalom, és természetesen minden sáv teli, kilométerhosszan. A jobb szélsőben ezüstszínű, többszörösen horpasztott Mercedes. Csak úgy, minden jelzés nélkül, hirtelen felkanyarodik a járdára. Még jó, hogy senkit nem üt el. Fele a járdán, másik fele az úttesten. A vezető kiszáll, s mintha csak egy sivatagi oázisban lenne, egymaga nyugodtan elsétál. Mögötte százak kényszerülnek abban a percben várakozásra. A tulaj tíz perc múlva jön vissza, beül és indít, anélkül, hogy körülnézne, a tükörbe bele se pillant (szerintem csak fésülködésre használja), hátrakapcsol, és egy merész mozdulattal behajt az úttest közepére. Bármennyire hihetetlen, ebben az autó autó hátán forgalomban a mögötte jövők meg tudtak állni. Igaz, csak milliméterek hiányoztak, de egy karcolás sem esett. Onttartózkodásom alatt nemegyszer láttam hasonló jelenetet. Lehet, hogy itt gyárilag horpasztják a karosszériát?

★

Horpasztanak itt mást is. Mondjuk az ember fejét, ha már a pénzét nem tudják elvenni.

— Nyaklánc senkin sem lehet! A drága karórákat a szállodai szobákban hagyni! Sporttáskát, kézi táskát, fényképezőgépet szorosan fogni! Pénzt kizárólag zsebben tartani! A járda fal felöli részén sétálni! Ha lehet, este sohasem egyedül utcára menni! — adja az utasításokat olasz idegenvezetőnk. — Tudják, a közbiztonság miatt.

Erre már otthon felkészültünk, azért engem is megviselt egy kicsit, mikor este egyedül sétáltam hazafelé, a szállodába, és motorosok kétszer is belém kötöttek. Szerencsém volt, megúsztam ép bőrrel. Néhányunknak megpróbálták lecsavarni kezünkről az órát, letépni vállunkról a táskát. Palermóban pedig minden elővigyázatosság ellenére egyik utitársnőnket fényes nappal rabolták ki. Ez az eset mindannyiunkat nagyon felkavart, és még a legvérmesebb külföldcsodálóknak is el kellett ismerniük: Budapesten ilyesmi nem fordul elő!? Hazaérkeztünk. A repülőtéren mindenkit vártak a hozzátartozók. Egyikünket kellemetlen hírrel: míg ő Szicíliában nyaralt, a csendes, nyugodt Budapesten kirabolták a lakását.

★

Az emberek egyik legkedveltebb szórakozása a mozi. Budapesten is van rengeteg jó filmszínház, változatos műsorral. Ám egyfajta mozit itthon sohasem látogathatunk, mivel ilyenünk nincs. Ilyen csak a kapitalizmusban található: a pornó mozi. A világjárás íratlan magyar szabályai szerint ezt nem szabad kihagyni.

Kezemben a jeggyel nagy

Kedves Postás Dolgozó

A Postás Dolgozó decemberi számában „Munkavédelmi ellenőrzés" címmel megjelent cikkel kapcsolatban az alábbiak közlését kérem:

A cikkben — feltételezem — félreértés miatt jelent meg az, hogy a Posta Központi Járműtelepen „a védőeszközöket két osztály rendeli meg". Az egyéni védőeszközöket és védőfelszereléseket az anyaggazdálkodási osztály, az egyenruhát, a munkaruhát és a védőruhát, valamint az időjárási ártalom ellen védő ruhákat a gazdasági hivatal szerzi be, és gondoskodik tárolásukról, valamint szükség szerinti kiadásukról. A két osztály valóban önállóan működik, az üzemek igényeinek megfelelően szerzik be a szükséges eszközöket, ruházatot. A munkavédelmi szakemberekkel a kapcsolatot az egyéni védőeszközöket és felszereléseket megrendelő üzemek tartják. Ennek eredményeképpen a megrendelésen a védőeszköz megnevezésén felül a cikkszámot is szerepeltetik, és azt is, hogy hol lehet beszerezni.

Arra valóban volt példa, hogy a MŰÁRT-tól megrendelt porálarc (respirátor) beszerzése több mint egy évig húzódott, s végül, a várva várt respirátorok megérkezése után szomorúan tapasztaltuk, hogy nem is a megrendelt típus érkezett meg. Reklamálásunkra a MŰÁRT azt a választ adta, hogy az általunk megrendelt típus forgalmazását a SZOT MTKI nem engedélyezte. Ekkor közöltük a MŰÁRT-tal, hogy birtokunkban van a SZOT MTKI minősítése és az engedélyezés száma is. Erre az volt a válasz, hogy akkor rendeljük meg újból, de ismét egy évet kell várni érkezésükre. Erre már nem került sor, mert az akkumulátorüzemben megszűnt a lemeztörés, és így szükségtelenné váltak a szóban forgó védőálarcok.

A több évi állásban tönkrement gumikesztyűket selejtesztettem, s elrendeltem a védőeszközök minőségének fokozottabb ellenőrzését. A beérkező védőeszközök minőségének, méretének és szavatosságának ellenőrzését a munkavédelmi vezető feladatává tettem.

Az ellenőrzés során nem tudtuk hitelt érdemlően bizonyítani, hogy a raktáron levő bőr tenyérvédő kesztyűk minősítése a SZOT MTKI által megtörtént. Egy későbbi szállítmány dobozán viszont az engedélyezési száma (8132/1) is szerepelt, valamint a SZOT MTKI minőségi jegye. Eszerint a ceglédi Lenin Mgtsz jogosult a védőkesztyűk árusítására.

Hegedűs István
igazgató

★

A Postások Szakszervezetének központi vezetősége által a kulturális, agitációs és propagandafelelősök részére szervezett tanfolyamon vettem részt egy hétig 27 postás kollégámmal együtt Balatonfüreden a SZOT oktatási intézetében.

Az ország minden pontjáról érkeztünk, így többek között Budapestről, Mándokról, Székesfehérvárról, Aszódról, Szolnokról, Derecskéről, Szajolról, Kaposvárról, Keszthelyről, Pécsről, Szegedről, Hódmezővásárhelyről, én pedig Bajáról. A tanfolyam résztvevőinek benyomásait fogalmazom meg ebben a pár sorban.

Az intézetben kiváló körülmények között tanulhattunk. Tájékoztatást kaptunk az igen szerteágazó szakszervezeti munkáról. A tematikát célszerűen, szinte mindenkihez szólóan állította össze a Postások Szakszervezetének kulturális, agitációs és propagandaosztálya. Színvonalas előadásokat hallhattunk, ezeket rendkívül jó és eleven konzultációk követték, nem beszélve a fórumról, amely egyik záró aktusa volt a tanfolyamnak. A szakszervezeti témák mellett szóba kerültek a gazdasági élet, valamint a munkahelyi demokrácia kérdései is. Új információkat kaptunk és cseréltünk ki egymás között.

Az intézet megteremtette számunkra a kulturált szórakozás lehetőségeit, segítettek a szabad idő hasznos eltöltésében. A gazdag programban volt filmvetítés, nőnapi ünnepség, gyalogtúra. Igénybe vehettük a könyvtár szolgáltatásait. Lehetett tekézni, asztaliteniszezni, sakkozni, futballozni. Meghallgattuk egy cápavadász színes élménybeszámolóját, Kína és Japán kapcsolatáról P. Szabó József előadását.

Többek véleménye volt: ha az elhangzottak felét hasznosítjuk, akkor már az egyhetes tanfolyam elérte célját. Nekem nagyon tetszett tanfolyamvezetőnk, *Berze Ferencné* figyelmessége, amikor egyik kollégánőnk születésnapjáról megemlékezett. Az ötnapos tanfolyamról mindenki jó hangulatban távozott. Tanfolyamtársaim kívánságának teszek eleget azzal, hogy a Postás Dolgozó hasábjain mondok köszönetet a szervezőknek, az előadóknak és az intézmény valamennyi dolgozójának.

Milánkovics Ferenc

Postások az irodalomban

Legutóbbi számunkban egy kevéssé ismert magyar írónak egy postásról szóló elbeszélését tettük közzé. Ezúttal egy külföldi író novelláját mutatjuk be. A szerző, a hazánkban is igen népszerű Rabindranath Tagore, inkább költeményeivel szerzett nevet. 1861-ben született Calcuttában. A Tagore-ház volt a múlt század második felében a fellendülő indiai reformmozgalom egyik központja. Tagore brahman (papi kaszt) származása ellenére nem veszi figyelembe a kasztkülönbséget, az egyenlőséget hirdeti. Hazánkban 1926-ban járt. Budapesten szívrohamot kapott. Korányi professzor levitte Balatonfüredre, ahol visszanyerte egészségét. Itt közreadott munkájának címe:

A postamester

A postamester Ulápurban kezdte meg működését. Bár kicsiny község volt, de a közelben levő indigógyár angol tulajdonosa elérte, hogy postahivatalt állítsanak föl benne.

A postamester Calcuttából származott. Úgy érezte magát ebben a távoli kis faluban, mint a szárazra vetett hal. Hivatala és lakószobája, egy sötét, zsúpfedelű viskó volt.

Az indigógyárban dolgozó férfiaknak kevés volt a szabad idejük, így aztán a postamester unalmában néha megpróbált verseket faragni. Mivel a fizetése kevés volt, maga főzte ételét, és azt megosztotta Ratannal, a falusi árva leánynyal, aki segített neki a ház körül. Este, amikor a postamester meggyújtotta kis lámpáját, Ratant hívta. A lány odakinn ült, hívásra várva, de nem jött be rögtön a házba, hanem előbb megkérdezte:

— Hívtál, uram?

— Mit csinálsz? — kérdezte a postamester.

— Tüzet gyújtok a konyhában — hangzott a felelet.

— Hagyd most a tüzet, gyújtsd meg előbb a pipámat — válaszolta a postamester.

Ratan belépett, és szorgosan fújta az izzó parazsat a rágyújtáshoz. A postamester megragadta az alkalmat a társalgásra:

— Nos, Ratan — kezdte néha —, emlékszel-e még az anyádra?

Ott kuporgott a kislány a postamester lába előtt, és tolongtak körülötte az emlékek. Amíg beszélgettek, eltelt az idő, és a postamesternek nem akaródzott főzni. Ratan akkor gyorsan tüzet gyújtott, s kovásztalan kenyeret pirított, és az, a reggeli maradékával, elég volt vacsorára.

A nagy, üres kunyhó sarkában levő íróasztalnál a postamester is felidézte néha esténkint otthona, anyja és nővére emlékét, számkivetettségében fájt a szíve utánuk. Sokszor kísértették ezek az emlékek, de nem beszélt róluk a gyári munkásokkal. Ratan jelenlétében azonban sokat mesélt szeretteiről. S nemsokára a postamester rokonait a falusi kislány anyjának, bátyjának és nővérének hívta, mintha születése óta ott élne házukban. S az idők folyamán Ratan szíve mélyén a család minden tagjáról élt egy kép.

A postamesternek semmi dolga nem akadt, és mind egyre azt gondolta: — ha legalább egy jótét lélek lenne közelemben, egy szerető emberi lény, akit szívemhez szoríthatnék... Sóhajtott és Ratant szólította. A leány gazdája hangjára lélekszakadva futott oda:

— Hívtál, bátyám?

— Elhatároztam — jelentette ki a postamester —, hogy megtanítlak olvasni. S azután a délután további részében az ábécét tanította Ratannak. Ily módon Ratan rövid időn belül a kettős mássalhangzókig jutott el.

Ratan egy felhős reggelen hiába várakozott az ajtó előtt, nem hangzott fel a szokásos hívás, fogta szamárfüles könyvét, s lassan belépett a szobába. Gazdáját a szalmazsákon fekve találta, s azt hivén, hogy éppen pihen, ki akart osonni lábujjhegyen, de egyszer csak nevét hallotta:

— Ratan!

Rögtön megfordult és megkérdezte:

— Aludtál, bátyám?

A postamester panaszos hangon felelte:

— Rosszul vagyok. Fogd meg a fejem! Nagyon forró?

Ratan mintha egyszerre megnőtt volna, helyettesítette anyját, elhívta a falusi orvost, beadta a betegnek az orvosságot az előírt időben, egész éjjel az ágya mellett ült, megfőzte zabkásalevesét, és gyengéden kérdezgette:

— Jobban érzed magad, bátyám?

Sokáig tartott, míg a betegségtől elgyengült postamester fel tudott kelni betegágyáról.

— Elegem van ebből! — jelentette ki határozottan. — Át kell magam helyeztetnem.

Azonnal megírta Calcuttába az áthelyezés iránti kérelmét. A vidék egészségtelenségével indokolva kérését.

Ápolónői kötelességének megszűnésével Ratan újra elfoglalta régi helyét az ajtón kívül. De többé soha nem hangzott el a régi hívás. Egy hét telt el a várakozásban, s egy este a nevét hallotta megint. Túláradó szívvel futott be a szobába:

— Hívtál, bátyám? — kérdezte.

A postamester hozzáfordult:

— Ratan, holnap elmegyek innen.

— Hová mégy, bátyám?

— Hazamegyek.

— S mikor jössz vissza?

— Nem jövök vissza.

Ratan nem kérdezett mást. A postamester önként elmondta, hogy elutasították áthelyezés iránti kérelmét, ezért lemondott állásáról és hazamegy. Egy ideig egyikük sem szólt, majd Ratan hirtelen megkérdezte:

— Bátyám, elviszel magaddal?

— Micsoda ötlet! — válaszolta a postamester nevetve.

Fürdő után behívta a lányt.

— Nem kell aggódnod elutazásom miatt, megmondom utódomnak, hogy viselje gondodat.

Ratan zokogásban tört ki és felkiáltott: — Nem, nem, senkinek se szólj miattam! Nem akarok itt maradni.

A postamester megdöbbent. Soha nem látta ilyennek a lányt. Az utód időben megérkezett, a postamester átadta a hivatalt, és menni készült. Indulás előtt így szólt Ratanhoz:

— Ratan, ezt a pénzt neked adom. Remélem, elég lesz egy darabig a megélhetésedre. — Egész havi fizetését vette ki zsebéből. Ratan akkor gazdája lába elé vetette magát és felkiáltott:

— Kérlek, bátyám, ne adj nekem semmit, ne okozz magadnak gondot miattam! — s ezzel elfutott.

A postamester sóhajtott egyet, felvette útitáskáját, lassan a csónakhoz ment. Amikor a postamester beszállt, s elindította a csónakot az esőtől felduzzadt folyón, egy pillanatig vissza is akart fordulni, hogy magával vigye ezt a mindenkitől elhagyott árvát — de a szél már kifeszítette a vitorlákat, s a csónak már az áradat közepére került, a falu messze mögötte maradt. A postamester a halálra gondolt, a nagy elválásra, amely után nincs visszatérés.

De Ratan nem ismerte a bölcselkedést. Könnyekkel szemében járkált a postahivatalban, reménykedve, hogy bátyja egyszer visszatér, azért nem tudott elszakadni ettől a helytől. Ó milyen ostoba is az emberi szív!

Halmi Ida gyűjteményéből

KÉT KARIKATÚRA — EGY ÖTLET

Nyárády Klára és Krolmusz Ferenc rajza

FILMAJÁNLÓ

Keresztapa

A hetvenes évek nagy filmszenzációinak egyike volt *Francis Ford-Coppola*, amerikai rendező alkotása, a *Keresztapa*. A sajtó kapta fel hírét, majd azok a turisták, akiknek módjukban állt valamelyik nyugat-európai városban megtekinteni. Az elragadtatott társasági beszámolók és a tárgyilagos szakelemzések azonban egyben megegyeztek, abban, hogy valóban figyelemre méltó munkáról van szó, s nem olyan divatproduktumról, amelyet kizárólag valamilyen hollywoodi cégmárka és az átlagos néző számára elérhetetlen lehetőség fémjelez.

Azután eljött az az idő, hogy a Keresztapa elkerült hozzánk is, és már nem számított kiváltságnak végignézni. Addigra azonban már — ahogy lenni szokott — a siker sikert szült. Elkészült a folytatás, amely továbbszőtte a Corleone család sorsának alakulását, és már a beszédtéma nem a Keresztapa volt, hanem a Keresztapa második része.

S itt álljunk meg egy pillanatra!

A folytatás: nem a leves felmelegítése vagy az eredeti cselekményvonal további epizódokkal való megtoldása, hanem a témakörnek: a maffia világának az első résznél még alaposabb bemutatása, körüljárása. Úgy is mondhatnánk, hogy a két rész együtt, mint valami roppant bűnügyi családregény, nyújtja ezt az élményt.

Mario Puzo, a forgatókönyv írója és az új Hollywood egyik legmarkánsabb képviselője, Francis Ford-Coppola, a rendező, a nagyvonalúan, gondolatgazdagon, művészi módon, ugyanakkor roppant szórakoztatóan, a szó jó értelmében hamisítatlan mozit nyújtva mutatja be a banditavilág kialakulását, a politika, a gengszterizmus, a gazdasági élet összefüggéseit az Egyesült Államokban, középpontba állítva egy Olaszországból származó család, a Corleonék sorsának alakulását.

Korrajz, ami elénk tárul; a századelő Amerikájának bemutatásától ível a történet, teremtődik meg a Corleone család hatalma, s válnak a különféle békés és köznapi vállalkozások a hatalom titkos, rejtett mechanizmusának, az erőszaknak fedőszerveivé. Minden több síkú, mindennek jelentősége van. Egy-egy üzletkötés a nagyhatalmú maffia egy-egy csatája. A kis fűszeresinasból „tisztes" üzletember lett, jobban mondva maffiózó, akinek ténykedése mindinkább beleszól már nemcsak a gazdasági életbe, hanem a nagy politikába is, olyannyira, hogy a demokrácia, a szabadság titokzatos mozgatórugók függvényévé válik, egészen odáig, hogy ha az államelnök nem teszi azt, amit kell, úgy pusztulni fog.

Francis Ford-Coppola jól ismeri a maga mesterségét. Gondosan bonyolítja a cselekményt, nem magyaráz feleslegesen, hanem éreztet. Levegője van alkotásának, anélkül, hogy látványos naturalizmussal ábrázolná az erőszaktételt. S ami nem utolsó szempont, bízik a színészben, s tudja, hogy egy-egy emlékezetes alakítás révén mondanivalója szárnyakat kap, és emlékezetes marad. Nem beszélve arról, hogy a rokonszenv és ellenszenv, amelyet a jellemábrázoló egyéniségével, alakításával kivált, milyen plasztikus hatást teremt. Ez olyan neveknek köszönhető, mint *Al Pacino* (Michael Corleone), a Woody Allen-filmekből jól ismert *Diane Keaton* (Kay Corleone), *Robert de Niro* (Vito Corleone) és a nemrégiben elhunyt nagy tekintélyű színészpedagógus, *Lee Strasberg* (Haman Roth).

Ábel Péter

várakozással elindulok a nézőtér felé... szinte csiklandoz a kíváncsiság. A vetítés folyamatos, a szöveg olasz, így halvány gőzöm sincs, hogy a filmet az elejétől, a végétől, vagy a közepétől kezdem nézni. Egyébként igényesebb alkotás, kerettörténete is van. De nemcsak a filmnek, a mozizásnak is. Amíg a képek peregnek, egészséges fiatal magyar férfi létemre többször is kapok ajánlatot egészséges olasz férfiaktól. Percenként gyújtják meg a mögöttem ülők székem támláján a gyufájukat, mindannyiszor szívbajt hozva rám, hogy a nézőtéren rágyújtanak. A végére megszokom... azt is, hogy fejemre, ölembe hamuznak, vagy szotyolahéjat köpnek. Minduntalan fel kell állnom, hogy kiengedjem a sorból a távozókat, vagy utat nyissak az újonnan érkezőknek. Megmozdul bennem is a kis ördög: akkor állok fel és töröm át magam a soron, amikor mindenki a legjobban előremered, és az előtte levő ülés támláját a legerősebben markolja. Kifelé menet vegyes érzelmek dúlnak bennem. Egyet azonban tárgyilagosan meg kell állapítanom: ez a mozilátogatás valóban felülmúlta minden várakozásomat.

★

Ez volt a turista magán „kulturális" programja. A hivatalos viszont tökéletesre sikerült. Láttuk a csodálatos ókori görög és római templomokat, meggyőződhettünk az ugyanezen korból maradt színházak még ma is tökéletes akusztikájáról. Részt vettünk egy igazi szicíliai népművészeti műsoron, és mivel itt nagy hagyománya van a bábozásnak, voltunk egy remek bábszínházi előadáson is. Mindez azonban néhány napba belesűrítve, a vége felé már nyomasztóan hatott. Mikor aztán a marsalai borkombinátból a szálloda felé menet, egy fárasztó kirándulás végén, közölték velünk, hogy programon kívül megtekintünk még egy múzeumot, bizony többen fintorogtunk. „Még ez is?"

A múzeum egy istállóból volt átalakítva, s benne a tenger kotrásakor talált pun hajó maradványa volt kiállítva. A múzeum idegenvezetője, egy fiatal férfi, magával ragadó élvezettel, lelkesedéssel, tűzzel beszélt az utolsó percig a hajóról, a pun népről, szokásaikról, harcaikról. A vége felé szinte valamennyien, egy kicsit a marsalai bortól is, tűzben égő szemekkel hallgattuk, és lelki szemeink előtt láttuk magunkat kétezer évvel korábban, amint kivont karddal ott állunk a hajó fedélzetén, izmos mellünket feszíti harci kedvünk, és fittyet hányva a pokol minden kínjára rontunk az ellenségre.

Ott-tartózkodásunk alatt e múzeumi látogatás volt az az egyetlen alkalom, hogy mindenki a megbeszélt időpontra ért vissza a buszhoz, és rendben, megjegyzések nélkül szálltunk be, ültünk le a helyünkre. A csoport vezetője még csodálkozott is. Pedig nincs ebben semmi különös... mindig is fegyelmezett emberek voltak a pun harcosok.

★

Végül ejtsünk szót a munkás hétköznapok dolgairól is, például a szakszervezeti életről. Néhány rövid gondolat az egyik szicíliai szakszervezet, az ETLI beszámolójából: Szakszervezetük nem politikai szervezet. Céljuk a munkások eddig elért életszínvonalának megtartása, sőt emelése, valamint igen éles, olykor még véres harcban a maffia leleplezése. A szakszervezetnek minden munkavállaló tagja lehet. A szakszervezeti tag tetszése szerinti pártba belépheti. A tagdíj a fizetés egy százaléka. Ebből az összegből nem nagyon tudnak valamiféle szolgáltatást nyújtani a tagoknak, ez csupán a legszükségesebb kiadásokat fedezi. A munkások havonta egy órát, a tisztségviselők egy napot foglalkozhatnak munkaidőben szakszervezeti ügyekkel.

Jó és sikeres kapcsolatot tartanak fenn a külföldi, kapitalista és szocialista országokban működő szakszervezetekkel. Az egyik leghatásosabb eszközük a sztrájk. Sztrájk idejére azonban fizetés nem jár. Ha valakit Olaszországban elbocsátanak, az két éven át fizetésének nyolcvan százalékát kapja munkanélküli-segélyként.

Minden harmadik hónapban összeül egy magas szintű szakszervezeti bizottság. Megállapítja az eltelt időszak alatti infláció mértékét, és egy-két százalékos eltéréssel utánaemelik a béreket és a segélyeket. Ezt a megállapodást akarják felrúgni a munkáltatók. Reméljük, hogy szándékuk megbukik a szakszervezetek ellenállásán.

Csala Lajos

Taormina görög színháza

Lakásról népszerűen mindenkinek

Az előző számban a tanácsi bérlakásokkal kapcsolatos tudnivalókról adtunk tájékoztatást. Nem érintettük még viszont e témán belül azt a kérdést, hogy mit kell tenni, hová kell fordulni, ha az ingatlankezelő vállalat által megállapított lakbérrel nem értünk egyet.

Észrevétel a lakbérközlés ellen

Az 1983. január 1-én fennálló lakásbérleti jogviszonyok esetében a tanácsi kezelésű állami lakások új lakbérének megállapítása és a bérlővel való közlése a bérbeadó feladata, a fővárosban az IKV-é. Az írásbeli közlést a lakbérközlési lapon március 31-ig kellett a bérbeadónak megküldenie.

A bérlő a lakbérközlési lap áttanulmányozása után, ha azt állapította meg, hogy a bérbeadó a bér közlésénél akár a komfortfokozat megállapítását, akár a lakás alapterületét, akár a csökkentő, vagy növelő tényezőket illetően tévedett, vagy számítási hibát követett el, a megállapított összeg ellen a lakbérközlés kézhezvételétől számított 15 napon belül a bérbeadóhoz, a kerületi ingatlankezelő vállalathoz észrevételt tehetett. Amennyiben a bérlő a közléstől számított 15 napon belül nem tudott kifogást emelni, mert valamely rendkívüli körülmény ebben megakadályozta, még mindig lehetősége van ennek pótlására. A rendelet értelmében a késedelem okának megjelölésével legkésőbb 1983. június 30-ig észrevételt lehet benyújtani. Amennyiben ezt a határidőt valaki elmulasztja, elveszíti azt a jogát, hogy kifogásolja a megállapított új lakbér összegét.

A bérbeadó az észrevételeket, illetve a kérelmet 15 napon belül köteles elbírálni, és azok elfogadása esetén a módosított lakbérközlési lapot a bérlő nevére megküldeni. Ha az észrevétellel az ingatlankezelő vállalat nem ért egyet, a kérelmet — álláspontja ismertetése és a kifogásolt lakbérközlési lap egyidejű megküldése mellett — az Ingatlankezelési és Építési Főigazgatóság lakbérközlési vitát felülvizsgáló csoportjához továbbítani köteles.

Felülvizsgálat

A csoport — szükség esetén szakértő bevonásával — 30 napon belül köteles elbírálni a kérelmet, és ha a bérlő észrevételével egyetért, határozatot hozni. A bérbeadót határozatában felhívja arra, hogy — az iránymutatásainak megfelelően — a bérközlést a bérlő részére készítse el, és kézbesítse. E határozatot a bérlőnek is megküldik tájékoztatás céljából.

Amennyiben a bérlő észrevétele megalapozatlan, a felülvizsgáló csoport határozatával a lakbérközlést helybenhagyja. A határozat ellen további fellebbezésnek helye nincs. Rendkívüli jogorvoslati lehetőség azonban még mindig van, mégpedig ez ellen a jogerős határozat ellen egy éven belül felülvizsgálati kérelemmel lehet fordulni a fővárosi, illetve a megyei tanács vb-titkárához. Ezzel a lakbérfelülvizsgálati eljárás folytatódik, azonban a megállapított új lakbért ennek ellenére meg kell fizetni. Ennek a rendkívüli jogorvoslati eljárásnak nincs halasztó hatálya, tehát érvényesen nem lehet hivatkozni rá, és megtagadni a lakbérfizetést.

A nyugdíjasok lakbérkedvezménye

A lakbér emelésének ellensúlyozására a nyugdíjasok szociális támogatásban részesülnek. Önmagában az a tény, hogy valaki nyugdíjas, még nem jelent számára kedvezményt a lakbér kifizetéséhez. További feltételek is szükségesek, nevezetesen, hogy 1983. július 1-én már jogosult legyen nyugdíjra, a lakást egyedül bérelje, és havi nyugdíjszerű ellátása az 5000 forintot meg ne haladja. Ha bérlőtársként bérli a lakást (például házastárs), akkor a bérlőtársak együttes nyugdíjának egy főre eső összege sem haladhatja meg az 5000 forintot. Amennyiben csak a bérlőtársak egyike nyugdíjas, a másik még dolgozik, szociális támogatást csak akkor kaphat, ha a kettőjük keresetének egy főre eső összege nem több, mint 5000 forint.

A havi nyugdíjösszeg kiszámításánál csak a nyugdíjszerű társadalombiztosítási ellátást, állandó szociális támogatást kell figyelembe venni, és a más forrásból származó esetleges keresetet vagy jövedelmet figyelmen kívül kell hagyni. Azok a bérlők, akik 1983. július 1. után lesznek nyugdíjasok, továbbá azok a nyugdíjasok, akik ez idő után lesznek bérlők, szociális támogatásban nem részesülnek. A rendelet bizonyos kivételeket tesz. Rendkívül indokolt esetben, méltányosságból, legfeljebb havi 150 forintig kaphat a nyugdíjas szociális támogatást. Különös méltánylást érdemlő körülményként vehető figyelembe, ha valakinek a nyugdíja, illetve nyugdíjszerű ellátása nem haladja meg a mindenkori nyugdíjminimumot. Bérlakásának mérete a jogszabályban meghatározott lakásigénye mértékének alsó határán van, továbbá anyagi és szociális körülményei olyanok, hogy a lakbér megfizetése megélhetését veszélyezteti. Jogosult lehet például ilyen támogatásra az az egyedülálló öregségi nyugdíjas bérlő, aki egyszobás lakásban lakik, havi nyugdíja jelenleg a 2200 forintot nem haladja meg, és rendszeres gondozásra, ápolásra szorul.

A kivételes szociális támogatás folyósítása a kérelmet elbíráló szerv mérlegelésén múlik. Addig illeti meg a nyugdíjas bérlőt, amíg személyi körülményeiben olyan változás nem áll be, amely a támogatás megvonását indokolja.

A kivételes szociális támogatás iránti kérelmeket a helyi tanács egészségügyi feladatot ellátó szakigazgatási szervéhez kell benyújtani, a kérelemhez igénylőlapot kitölteni nem kell. A kérelemben meg kell jelölni azokat a körülményeket, amelyek alapján a szakigazgatási szerv dönteni tud. Így fel kell tüntetni a megállapított lakbért, a lakás szobaszámát, a lakásban lakó személyek számát, az igénylő szociális, egészségügyi körülményeit, valamint csatolni kell a nyugdíjszelvényt is. A szociális támogatás összege az 1983. július 1. és 1984. június 30. között fizetett lakbértöbblet összege, de havonta legfeljebb 150 forint. Vagyis a korábbi és az új lakbér közötti különbség 30 százalékának megfelelő összeg lesz a hozzájárulás, ha az nem több 150 forintnál.

Elveszti a jogát a nyugdíjas a szociális támogatásra, ha úgy vállal munkát, hogy nyugdíjának folyósítását szüneteltteti, viszont ismét visszakapja, ha az aktív munkát abbahagyja, és ismét nyugdíjat folyósítanak számára.

Előfordulhat olyan eset, hogy a bérlő körülményeinél fogva többféle jogcímen lehetne jogosult szociális támogatásra. A jogszabály alapján szociális támogatás viszont csak egyféle jogcímen jár. Ilyen esetben a jogosult választhat, hogy a támogatásra melyik jogcím alapján tart igényt. A támogatást ilyenkor a bérlőre nézve kedvezőbb jogcímen kell folyósítani.

Ha a szociális támogatásban részesülő bérlő meghal, és házastársa, élettársa vagy bérlőtársa megfelel a korábban már közölt feltételeknek, úgy részükre éppúgy folyósítják a megállapított szociális lakbértámogatás összegét, mint a korábbi bérlőnek.

A szociális támogatást a nyugdíjas úgy kérheti, hogy a lakbérközlést követően a lakbérközlő szervtől, IKV-tól, HKI-tól igénylőlapot kér. Egy lakásra csak egy igénylőlapot adhat ki a lakbérközlő, azt hitelesíti, és a kiadás tényét a lakbérközlő lapra rávezeti. A hitelesített igénylőlapot kitöltve kell a postán a nyugdíjfolyósító szervnek megküldeni. Amennyiben sikerült az igénylőlapot úgy megküldeni a nyugdíjfolyósító szervnek, hogy az április 15-ig beérkezzen, akkor már az 1983. július havi nyugdíjjal folyósítani fogják a szociális támogatást. Ha később érkezik be az igénylőlap, akkor az azt követő 60 napon belül kezdik meg a támogatást folyósítani. Az első folyósítás az elmaradt hónapokra járó összeget is tartalmazni fogja.

Hitelfeltételek, kedvezmények

Azok a családok, amelyek nem jutottak tanácsi bérlakáshoz, és építkezni akarnak, vagy már meglevő lakásukat szeretnék bővíteni, korszerűsíteni, a jelenlegi hitelfeltételekkel sok segítséget kapnak az államtól, hogy egyenletesebb teherviselés alakuljon ki az állam és a lakosság között, mind az építésben, mind a fenntartásban. A személyi tulajdonú lakás építésének támogatásában megszűnt az eddig fennállott területi és építési formák szerinti különbség. Az a cél, hogy a támogatások ne az építési formákhoz és településtípusokhoz, hanem a közös háztartásban élő családtagok és eltartottak számához igazodjanak. Jelenleg a családi ház építése és a társasházszerű építkezési forma ismeretes. Mindkettőhöz egységes kamatozással, de eltérő összegben nyújtható támogatás. Az építkezésekhez a család jogos igénye szerint kedvezményes kamatozású hitel adható. Az OTP társasház építésénél a költségvetés 70 százalékát folyósíthatja hitel formájában. Minden esetben figyelembe veszi a családtagok létszámát, az őket megillető jogos lakásigény mértékét. Ha azonban az építtető — eltérve a család létszámához igazodó jogos igénytől — nagyobb vagy költségesebb lakást kíván létesíteni, a kedvezményes kölcsönön felül a takarékpénztártól bankhitelt vehet fel a költség 70 százalékán belül. Ilyenkor az OTP mérlegeli, hogy a többletköltség mennyire indokolt, milyen az építtető vagyoni helyzete, jövedelme.

Családi ház építésénél a kedvezményes kölcsön az építési összeg 60 százalékáig terjedhet. A kedvezményes kölcsönrész után a kamat mindkét építési formára évi 3 százalék, a törlesztési idő legfeljebb 35 év. Az építési kölcsön a saját megtakarított pénz kiegészítésére szolgál. A társasházat építtetőnek az építési költség 30, családi ház esetén 40 százalékát saját megtakarítással kell rendeznie.

Az építtető kérésére — a kedvezményes kamatozású kölcsön visszafizetésekor — fokozatosan emelkedő, vagy csökkenő részletet lehet megállapítani. Akinek a jövedelmi helyzetében várhatóan lényeges változás áll be, például a feleség gyesre megy, a férj katonai szolgálatra vonul be, a kölcsön visszafizetésekor további kedvezményben részesülhet, úgy, hogy a törlesztést átmenetileg az OTP csökkenti, esetleg fel is függeszti.

Sokan úgy oldják meg lakásgondjukat, mint már korábban említettük, hogy a már meglevő lakást bővítik, korszerűsítik. E kategórián belül lehetőség van lakások, lakóházak, felújítására, műszaki megosztására, kisebb lakások összevonására, nem lakás céljára szolgáló helyiségek lakássá alakítására, lakások közművesítésére, lakások, lakóházak utólagos hőszigetelésére, meghatározott energiatakarékos fűtési módokra való átállásra.

Az ilyen jellegű munkálatokhoz is nyújt támogatást az állam. Az igénybe vehető kölcsön mértéke a mindenkori hitelpolitikai elvektől függ. A kérhető hitel felső határa az építési költség 70 százaléka. Ezen belül nyújt az OTP kedvezményes (3 százalékkal kamatozó) építési, illetve bankkölcsönt.

Dr. Mozsolits Beáta

(Tájékoztatónkat folytatjuk)

Nemcsak a fővárosban

RONTÓPÁLOK

A közösség erkölcsi és anyagi kára

A múlt esztendei télvégén postásszakértőkkel jártam órákig a győri utcákat — telefontól telefonig. Tapasztalásunk elképesztő. A városban és a környékén elhelyezett kilencven nyilvános telefonállomás közül egyetlenegy nem sok, de annyit sem találtunk, amelyiknél ne lett volna valami hiba, valami hiányosság. Az ismeretlen rontópálok vandál rongálása miatt a posta évente sok százezer forintot költ a javításukra. Mégis gyakran megesik: *a nyilvános telefonkészülék használhatatlan, mert valaki elrontotta.*

Különös élvezet

Mi a célja a rongálásnak? Nem tudni. Mit lehet tönkretenni egy telefonfülkében? Néhány példa a sok közül:

Győrött, a Bajcsy-Zsilinszky úton, az 1-es postahivatallal szemben két telefonfülke áll. Az egyik helyi, a másik távhívásos készülék. Telefonkönyv nincs. Még a csavarokat is ellopták. Sőt, az egyik fülkének még az ajtaját is. Itt áll egy esztendeje, és már ötvenszer javították. A Munkásőr út 68-as számú lépcsőház előtti fülkén már messziről hirdetik a piros betűk: „Távhívó telefon". Közelebb érve látható az apróbb betűs figyelmeztetés: *„A telefon életet menthet. Vigyázzunk rá!"*

Nem vigyázunk. Valaki el akarta lopni a készüléket, de nem tudta leszerelni. Megkezdte a fülke hátlapjának kitépését. Megzavarhatták, mert a tenyérnyi nyílás kifaragása után odébbállt a tettes. A Kodály Zoltán út 16-os lépcsőház közelében helyi hívásra alkalmas régi készülék. A fülke ajtaját ellopták.

Szabadhegy. Külváros. Nagy szükség van a telefonra. Aki akar, talál is. A József Attila út két kilométeres szakaszán négy készülék van. Az első, a legújabb, a Vörös Hadsereg út és a József Attila út kereszteződésében. Pár hetes készülék, de a pénzbedobót már összelapították... A felírás mindenkit figyelmeztet: „Dohányozni tilos!" A fülkében mégis eldobott cigarettavégek. A kis padra valaki nem a táskáját tette, hanem a sáros lábát... A Vak Bottyán utcánál levő fülke ajtaját elgörbítették. Herkulesi erő kellett hozzá. A telefonkönyvet a 228. oldalig, késsel kivágták. A templom előtti készülék nem működik. A jobb oldali üvegfalat kiütötték. A szilánkok millió darabban ott éktelenkednek a fülke körül... A Fehérvári út és a József Attila út sarkán levő fülke oldala kitépve, a telefonkönyv megrongálva. A fülke belül — finom szavakkal élve — olyan, akár a disznóól...

Az Erfurt utca 16. előtti fülkéről levágták a láncos kézibeszélőt. A fontosabb telefonszámokat hirdető kis táblát letépték... Az Ifjúság körút 80-as számú ház előtt helyi hívású állomás áll. Pár hete itt még távhívásos készülék volt, de ellopták. Mivel a postának nem volt kéznél korszerű, drága készüléke, a szakemberek fölszerelték a régi típusút, hogy a környék lakossága ne maradjon telefon nélkül. A vandálok persze nemcsak a telefonfülkét, hanem a mellette álló rendőrségi segélykérőt is megrongálták. Nem működik. Sőt, a vaslábakon álló postaládát is elgörbítették... Az Ifjúság körút 7-es számú ház előtti telefonfülke ajtaján kiütötték az üveget... A posta újabban dróthálós üvegeket helyez a fülkékre. A vandálok kalapácsainak azonban ez sem tud ellenállni...

Mibe kerül?

Ezek után így aggódtam: *A műszakiak szüntelenül úton vannak és rendszeresen ellenőrzik a készülékeket.* Egy-egy nyilvános állomáshoz másnaponként jutnak el. Úgy is mondhatnók: *mindent megtesznek azért, hogy ezek a segélykérő berendezések* — mert elsősorban ez a rendeltetésük — *állandóan üzemképesek legyenek. Ennek ellenére* megtörténik, hogy órákra vagy egy teljes napra *telefon nélkül marad egy-egy utca lakossága.*

A posta tavaly majd 700 ezer forintot költött a nyilvános állomások javítására, ismétlem: csak a nyilvánosokéra, azokra, amelyeket bárki használhat... vagy rongálhat, ha futja tehetségéből, eszéből, energiájából — embertelenségéből.

A viharok és a véletlen kábelszakítások több mint 300 ezer forint értékű kárt okoztak a postának és a telefonálóknak. Vagyis *Győr-Sopron megyében a posta telefonkára* — igen szerényen számolva — *csaknem egymillió forint volt a múlt esztendőben.* Ezt az összeget könnyedén megtakaríthattuk volna, hiszen zömmel szándékos és vigyázatlan rongálásokról van szó. Ezt az összeget valami hasznos, szép célra használhatta volna a posta, mondjuk a szolgáltatások fejlesztésére vagy a munkakörülmények javítására.

Az egymilliót a postások azért nevezik „szerény számításnak", mert az elmaradt hasznos nincs benne. Addig ugyanis, amíg a készülékek, illetve a telefonvonalak üzemen kívül vannak, holt tőkének minősülnek. Becsült adatok szerint a posta ilyen kára megközelítően ugyanannyi, mint amennyit a javításokra költött.

Minden gondja és többletkiadása ellenére a posta — tekintettel a lakosság tisztességes, kulturált többségére — állandóan fejleszti a nyilvános telefonhálózatot és vele kapcsolatos szolgáltatásait. Az idén húsz nyilvános állomást létesít és erre a munkára több mint 2 millió forintot költ...

Van-e változás?

Mi történt egy év alatt? Egy hétvégén megint végigjártuk a várost a szakemberekkel a minap. Azt kutattuk ismét: jók-e a készülékek? Úgy szolgálják-e a lakosság kényelmét, ahogy azt a posta szeretné?

Nem. *A készülékek között megint nincs egyetlenegy se, amelyik teljesen hibátlan.* Annak ellenére hibás valamennyi, hogy a posta műszerészei változatlanul egy-egy nyilvános állomáshoz másnaponként eljutnak. Ilyenkor persze nemcsak a hibát jegyzik fel, hanem ki is javítják azokat, amelyek a helyszínen kijavíthatók. A nyilvános állomások hibáit zömmel ismét a szándékos rongálás okozta. Ezzel nemcsak a posta kára növekszik, hanem a lakosság tisztességes többségének a mérge és haragvása is, mert a megrongált készülékekről hiába akar, nem tud telefonálni.

Csak ízelítőül ismét néhány rongálást: Újvárosban, az Ótemető téri állomás nem működik. A fülke hátlapját kivájták, a kábelt kicibálták. A Híd utca 2. szám alatti épület előtti fülke, bár szem előtt van, mégis volt bátorsága valakinek kitépni az oldalfalakat tartó alumínium lemezt. A Nagy Sándor utca és a Stadion utca kereszteződésében levő fülkének három oldalüvege közül három hiányzik. Nem törték ki, mert szilánkok nincsenek sehol. Kilopták. A vandál pusztító a tetőt is magával vitte. A Sport utca 20-as számú ház előtti fülke felirata csak hirdeti: „A telefon életet ment. Vigyázzunk rá!" Valaki megcsúfolta a kérést. A készüléket tönkretette. Nem működik. A József Attila úton, a templom előtti készülék fülkéjét nemrég üvegezték. Egyet máris kitörtek. A telefonkönyv tépett, gyűrött, ázott, mert a szél beveri az esőt.

A jó példa

A József Attila út és a Fehérvári út kereszteződésében levő fülkénél hárman várakoznak, hogy telefonálhassanak. Odaállunk mi is. *Kiss Ferenc*, aki az imént telefonált, ezt mondja:

— Nem kért két forintot, de volanat adott. Beviszem a pénzt a postára.

— Köszönjük, de ne tessék fáradni, majd mi elintézzük — mondja neki magát igazolva *Németh András*, Győr 1 postahivatal vezetője.

Amikor visszaérkezünk az 1-es postára, *Unger Jánosné* vezetőhelyettes ezzel fogad bennünket:

— Ilyen még nem volt a győri posta történetében. Az imént járt itt egy férfi, markában ezzel az öt darab tízforintossal. Közölte, hogy az Árpád út és a Lenin út kereszteződésében levő fülkéből beszélni akart, de a készülék nem működött. Vonal helyett adott neki öt darab tízforintost. Ezeket hozta be, kérdezve, hogy mit csináljon velük...?

A férfi neve: *Csongor László.* Győrött, a Munkásőr út 19-ben lakik.

Ilyen is van.

Sindulár Anna

Postai különdíj az Autó-Motor közlekedésbiztonsági vetélkedősorozatán

Népszerű autós folyóiratunk, az Autó-Motor idén nyolcadik alkalommal rendezi meg a „Keressük a legjobb gépjárművezetőt — gyalogost" elnevezésű közlekedésbiztonsági vetélkedő sorozatot. A postás gépjárművezetők közül az első években egyénileg vagy intézményesen már többen részt vettek ezen a nagyszabású rendezvényen, felfrissítve elméleti és gyakorlati közlekedési ismereteiket.

Az elmúlt évben a postai részvételt az V. országos postás KRESZ-verseny és az Autó-Motor vetélkedő összekapcsolásával úgy szerveztük meg, hogy a postás KRESZ-verseny legeredményesebb tíz versenyzője közvetlenül részt vehetett az országos döntőben.

Ebben az évben — az Autó-Motor felhívására — a postaigazgatóságok és a Posta Központi Járműtelep intézményesen csatlakoznak az országos vetélkedősorozathoz, erkölcsileg és anyagilag egyaránt támogatva annak sikeres lebonyolítását. A megállapodás értelmében postaszerveink a közigazgatásilag hozzájuk tartozó megyei döntőkre két-két versenyzőt küldhetnek. E versenyzőket házi vetélkedőkön választják ki. Versenyzőink a megyei versenyekről kerülhetnek az országos döntőbe.

A vetélkedősorozaton legeredményesebben szereplő postaszerv elnyeri az OKBT és az Autó-Motor által 1981-ben alapított vándorserleget, a legeredményesebb postás versenyző pedig — az esetleg elért egyéb nyereményeken kívül — a posta vezetőinek 3000 forintos különdíjában részesül. Ha csak ezt tekintjük, akkor is van miért versenyezni. De ne hagyjuk figyelmen kívül az Autó-Motor által kiosztandó összesen 500 000 forint értékű díjakat és a fődíjat: egy személygépkocsit.

Eredményes felkészülést és sikeres szereplést kívánunk a postás versenyzőknek.

Fekete Antal

Dorottya és társai

Dorottya eltévedt. Ezúttal nem Kaposvárra ment társat keresni, hanem a mátészalkai postás KISZ-esek farsangi mulatságára. Itt sem kellett csalódnia, a délutáni műsor és a késő éjszakába nyúló táncmulatság alatt igen jól érezte magát a bál egész közönségével együtt. A sikert ugyan most is meg kellett osztania, ha nem is a széptevő Oporral, de itteni vetélytársa, *a postás holló*

sem adta alább: a postai hétköznapokon ellesett és rigmusokban közreadott pillanatfelvételein — ráismerve a modellekre — az egybegyűltek igencsak jól szórakoztak.

Ha a bál fórumnak tekinthető, éjfél után hozott határozatát végre is kell hajtani. Eszerint: *jövőre ismét találkoznak.* Felelős a klubvezető.

Kubinyi Csabáné

Más csak levelenként szedi...

Négyszeres aranykoszorús ifjúsági klub

A területi szakszervezeti bizottság irányítása alatt álló debreceni *Király Zsuzsanna Ifjúsági Klub* 1982. évi munkája alapján immár negyedik alkalommal nyerte el az *Aranykoszorús Ifjúsági Klub* címet.

Míg a megyében hárman, Debrecenben egyedül ők kapták meg e kitüntetést. 1974 óta ezenkívül ötször Kiváló Ifjúsági Klub címet és egy alkalommal a Vojtina bábegyüttessel közösen nívódíjat kaptak. A kitüntetést március 26-án, Balmazújvároson egésznapos klubtalálkozó keretén belül vették át, 2000 forintos vásárlási utalvánnyal együtt. Ezt a klub felszereltségének javítására kívánják felhasználni. A klub vezetőjével, *Végh Lászlóval* beszélgettem a klubéletről, az elért eredményekről.

— *Tudom, hogy 1981-óta vezeted a klubot, s az sem titok, hogy egy jól működő, többszörösen kitüntetett klub irányítását vetted át. Hogy érzed, sikerült-e áthidalni a váltással járó nehézségeket?*

— Kezdetben igen nehéz helyzetben voltunk, hiszen az örökölt kapcsolatokhoz újakat kellett kiépíteni. A klubtagság is változott. Feladatunknak tekintettük egy rendszeres klubtagság kialakítását, természetesen ehhez megfelelő programokat kellett szervezni, hogy klubunkat vonzóvá tegyük.

— *Úgy érzem, ez sikerült, hiszen múlt évi munkátok alapján ismét elértétek az 1980. évi szintet. Mit gondolsz, minek köszönhetitek e kitüntető cím elnyerését?*

— Változatos, vonzó és ami nem elhanyagolható, mindenkit érdeklő programokkal kívántuk fejleszteni a klubtagok és a klubba esetenként lelátogatók önálló gondolkodását, kezdeményező készségét. Úgy vélem, ezen a téren legnagyobb az előrelépés. A vitákhoz egyre többen mertek hozzászólni, saját est rendezését, vetélkedők összeállítását vállalták a klubtagok. Legaktívabbak: *Kósa Ottó, Jónás Péter, Tóth János, Murányi Júlia.*

— *Melyek voltak a legkedveltebb, illetve leglátogatottabb rendezvények?*

— Tavaly több jelentős debreceni festőművésszel megismerkedtünk, s ők szívesen hozták el egy-egy kiállítási anyagukat klubunkba. Csak néhány közülük: *Horváth István, Oláh Tibor, Szabó Antónia.* A művészek és klubunk tagjai között mindig éles vita alakult ki. Most már a második tárlatot láthatjuk a klub falain tagságunk munkáiból, s erre nagyon büszkék vagyunk.

— Sikeresen folytattuk a klub zenei rendezvényeit, melyeknek műsorát a *Debreceni MÁV Filharmónikusok* és a *Debreceni Fúvósötös* adta.

— Nagy érdeklődést váltott ki az Utazás a föld körül sorozatunk is, melynek két nagyon sikeres estje volt: *Boros Lajosnak* a Rote Liederről és *Szórádi Sándornak* Mongóliáról szóló élménybeszámolója. Előbbi a humorfesztiválra írt műsorát is bemutatta.

— *Nemcsak rendszeres, hanem alkalmi programjaitok is vannak. Melyek ezek?*

— A jól bevált sorozatok mellett szem előtt tartottuk a mindig nagy sikert elérő könnyedebb, játékos esteket, fejtörőket, vetélkedőket. A FIN-napok keretében veterántalálkozót rendeztünk, itt idősebb postás dolgozók mesélték el a felszabadulás utáni idők hangulatát.

— *Korábban az volt a gond, hogy kevés a postásfiatal és nem túl nagy a látogatottság. Változott-e a helyzet?*

— Sikerült kialakítani egy 20-25 fős klubtagságot, amely minden rendezvényünkön rendszeresen részt vesz Ezek háromnegyede postásfiatal. Tízen-tizenöten alkalmanként látogatják rendezvényeinket.

— *Mit próbáltatok tenni, hogy még több rendszeres látogatótok legyen?*

— Klubunk nyitott jellegű. A KISZ-alapszervezetek által szervezett önálló klubestek rendszeresebbé és színvonalasabbá tételét szorgalmazzuk. Úgy érezzük, hogy az írásos propagandán fölül, a szóbeli meggyőzést kell erősítenünk.

— *A sport nem kimondottan a klub profiljába tartozik, azonban ebben is értetek el sikereket.*

— Igen, az elmúlt évben ezen a téren is előreléptünk. Különböző sportágakban (sakk, teke, asztalitenisz, lovaglás) házi versenyeket rendeztünk és kispályás labdarúgásban két kupát is elnyertünk. Ezek a sportversenyek, kirándulások is hozzájárulnak a klubtagság összekovácsolódásához.

— *Befejezésül halljunk néhány gondolatot ez évi terveitekről!*

— Éves munkaterv alapján dolgozunk. Ebben az évben is folytatjuk a korábban már jól bevált sorozatokat, vetélkedőket, 1-2 nevesebb előadót is szeretnénk meghívni. Ősszel mi leszünk házigazdái a postás klubvezetők országos tanácskozásának. Ettől az évtől a Vojtina bábegyüttes mellett a Karikás népzenei együttesre is építhetünk, ami még színesebbé teszi programjainkat. Munkánknak a tszb támogatása mellett a klub technaikailag aránylag jól felszerelt helyiségei tág teret nyújtanak.

— *A kitüntetéshez gratulálok, további sikeres munkát kívánok.*

Kozempel Zsuzsa

Ahol az emberré nevelés kezdődik

KI TUD SZEBBEN MESÉT MONDANI?

Az alacsony széken az óvónéni mesél. A nagy szőnyegen előtte kuporgó apró emberkék, s hátrébb helyet foglaló vendégsereg egyaránt lebilincselve hallgatja a rajzos táblákkal, színes kartonból kivágott figurákkal, bábokkal illusztrált történeteket a kisgidákról és a farkasról, a világgá ment nagyfülű csacsiról, Sün Balázsról, a csillagszemű juhászról, a kiskakas gyémánt félkrajcárjáról. Egy-egy izgalmas fordulatnál a gyerekek belebelekiabálnak a cselekménybe, s amikor az óvó néni a török császár hangját utánozva, így szól a kiskakashoz: „hadd tegyem a krajcárt a bő bugyogóm fenekébe", a kicsik hangosan hahotáznak.

A színhely a Postás Művelődési Központ díszterme, ahol — a művelődési bizottság szervezésében — március 24-én első ízben rendezték meg a postás óvódai dolgozók országos vers- és prózamondó versenyét. A Szociális Hivatal felügyelete alatt működő Báthori utcai bölcsöde és a Cházár András, a Rabinovics, a Verseny utcai, a Krisztina körúti, a Gorkij fasori, a Szent István téri, valamint a szegedi postás óvóda tizenhét „mesemondó mesterének" teljesítményét nehéz volt rangsorolni, hiszen ahány produkció, annyi pedagógus egyéniséget ismert meg a hallgatóság.

Az első díjat *Mártonné Szabó Gabriella* szegedi óvónő kapta, a rendkívüli ötletes kellékeivel keltett azonnali érdeklődést a gyerekekben, akik az asztalra kirakosgatott figurákat már a mese kezdete előtt felismerték, s izgatottan mutogattak rá a pirosbegyes kiskakasra, a papírmasé várra, a török császárra. A második helyezett *Benked Katalin* (Gorkij fasori óvoda) csupán hangját, alakító készségét használta eszközül. Ezt azonban olyan színvonalon, hogy bármikor kiállíthatná a rádióban esti mesét mondó művészek mellé. Más, de legalább ilyen sikeres módszert alkalmazott, és szintén szép eredményt ért el a harmadikként díjazott *Szabados Tiborné* (Rabinovics utcai óvoda). Az első három helyezett értékes tárgyjutalmat nyert.

Petőfi Sándor: Arany Lacinak című versével aratott osztatlan sikert *Tóthné Gyalus Márta* (Cházár András utcai óvoda), s a répáról szóló, szintén képekkel illusztrált meséjével *Szabó Mihályné* (Szent István téri óvoda), aki úgy fejezte be frappánsan a mulatságos történetet, hogy egy nagy zacskóból valódi répaszeleteket osztott szét a gyerekek között.

Más-más ötletéért, előadásmódjáért kapott dicséretet a mázas cseréptál ajándék mellé *Somogyi Ágnes* (Szeged), *Erdélyi Bea* (Verseny utcai óvoda), *Mezőfi Lászlóné* (Krisztina körúti óvoda), valamint *Szatke Lászlóné* és *Zsarnóczai Andrea* (Rabinovics utcai óvoda). Nem lenne méltányos azonban, ha kihagynánk a többi versenyzőt: *Rácz Péternét, Kiss Gergelynét, Pataki Istvánnét, Csernovszky Józsefnét, Povázsony Józsefnét, Ragoncza Gabriellát, Blaskovics Józsefnét,* hiszen ha mindenki nem is kerülhetett a díjazottak közé, mesemondói, pedagógiai felkészültségük miatt a legkevésbé sem kellett restellkedniük.

A zsürizésben *Szécsi Vilma,* a Budapesti Gyermekszínház művésze, *Németh Istvánné,* a Postások Szakszervezete szociálpolitikai csoportjának vezetője és *dr. Iglói Károlyné* óvodai szakfelügyelő működött közre. A sok jó előadásból nem volt könnyű kiválasztani a legjobbakat. Az értékelés szempontjainak (a mesélő személyisége, az összbenyomás, az artikuláció, a hangsúly, a megelevenítési készség, az érzelmi töltés, a kicsik aktivizálása), ugyanis szinte minden nevelő eleget tett, sokan azt is bebizonyítva: énekelni, verseket mondani, rajzolni legalább olyan jól tudnak, mint elbeszélni.

A résztvevők egyéni méltatása után a zsüri elnöke azzal a reménnyel zárta a jövőben kétévenként megismétlendő versenyt, hogy a jelenlegi, első „mérkőzést" legalább ilyen magas színvonalú találkozók követik. A nagyobb közönség előtt is módot kínálva a postás gyermekintézmények dolgozóinak arra, hogy bebizonyítsák: a mese eszközeivel szintén képesek szolgálni a társadalom egyik legszebb célját, a rájuk bízott gyermekek érzelmileg gazdag emberré nevelését, ami bizony az óvodákban kezdődik.

— l. s. zs. —

Nemcsak szóban, látnivalóban is megelevenedik a kiskakas és a török császár párbeszéde

Anyám tyúkja — papírdarabkákból

Óvodások kiállítása

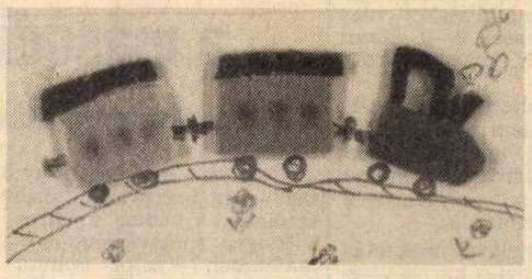

SZERETETTEL MEGHÍVJUK A POSTÁS ÓVODÁK ÁBRÁZOLÁSKIÁLLÍTÁSÁRA A POSTÁS MŰVELŐDÉSI KÖZPONTBA

Cikkünk illusztrációja csupán az egyik a sok ötletes meghívó közül, melyet a résztvevők több postaszervnek is elküldtek a postás óvodások március 23-tól 28-ig nyitva tartó rajz- és ábrázoláskiállítására.

A már hagyományosnak mondható bemutatót ezúttal is a Benczúr utcai Művelődési Központban tartották, ahol már a hivatalos megnyitó előtt jóval összesereglettek az ámuldozó vendégek. Valóban csak bámulni lehetett, mit képesek teremteni 3-6 esztendős gyerekek fogvájóból, szövetdarabkákból, pamutmaradékból, fogkrémes dobozból, ruhaszárító csipeszből, félbevágott babból, fecnire tépdesett színes újságpapírból, száraz falevelekből. Jószerivel olyan anyagokból, amelyeket az átlagos felnőtt elhajítani való hulladéknak tart.

Nem így azok a postás óvónők, akik remek pedagógiai érzékkel és tudással keltik fel a minden kisgyermekben ott szunnyadó alkotókedvet, kibontakoztatva és tovább fejlesztve amúgy is nagy képzőerejüket. Egy újságcikk terjedelme nem elegendő annak felsorolására: név szerint kik és mit rajzoltak, festettek, ragasztottak, kézimunkáztak a kiállításon szereplő hét budapesti, valamint a szegedi és debreceni óvodák „kis művészei" közül. Láttunk ugyanis lopótökmagból sátrat, virágot, napot; hurkapálcikából szekeret, rajta vidám „pamut szállítmányt". Tépésmozaikból „anyám tyúkját"; pingponglabdából kiscsirkét, Gabi fogkrémes dobozból hosszú nyakú zsiráfot. Fonalból, lencséből malátakávészemből kiskakast; ragasztóval bekent lapra hintett lisztből tájképet, nem szólva a sok — zömmel zsírkrétával és temperával készített — egyéni és kollektív kompozíciókról, mese- és versillusztrációkról. Az utóbbiak közül a legtöbbet — a gyerekek szívéhez úgy látszik, legközelebb álló — Petőfi Sándor, Illyés Gyula és Weöres Sándor költeményei ihlették. Ami pedig a mesealakok, az állatfigurák mellett szinte egyetlen ábrázolásról sem hiányzott: a nap, a hold, a felhők, a fű, a fa, a virág. Annak bizonyítékául, hogy a kicsiket a természet megfigyelésére, szeretetére is már jó korán fogékonnyá teszik a pedagógusok — többek között a gyönyörű fekvésű, nagy parkkal körülvett érdi óvodában.

A szó átvitt és szoros értelmében is rendkívül színes ötletkavalkádot a helyszínen rajzolgatók, festegetők tették még elevenebbé: a kiállítás előkészítéséből is nagy részt vállaló *Biró Károlyné* felügyelete alatt a megnyitó napján a Rabinovics utcai óvoda „alkotói". Ki a padlóra fektetett nagy rajzlapon, ki az alacsony asztalkára kikészített kellékkel produkálta azt, ami éppen eszébe jutott.

A 6 esztendős *Nemes Ágika* például villámgyors mozdulatokkal ügyeskedett fehér papírra színes virágokat, a mellette guggoló anyukájának érthető büszkeségére. *Nyers Eszti* kifeszített, sötét selyemre festett fehér, lehajló fejű hóvirágokat, s fel se nézve a munkájából emígyen határozta meg korát: „hat múltam, és hét leszek". Ugyancsak nagycsoportos szomszédja: *Tarr Ágika,* barna, fekete, piros, kék, zöld, sárga színekből zsírkrétázott fülig mosolygó „szalmás bácsit", mellé két ugribugri malackát. Belőlük ugyan eredetileg még egyet szánt a rajzlapra, de végül úgy sikeredett, hogy a harmadik már nem fért el rajta, így ő „az ólban maradt". A helyszínen készült műveket egyébként a felnőtt vendégeknek ajándékozták a gyerekek; így jutott hozzá e sorok írója is a vidám „malacos társasághoz".

Amint később *Somogyi Lászlónétól,* a Szociális Hivatal ellátási osztályvezetőjétől megtudtuk: ehhez hasonló bemutatót a művelődési házon kívül a postás óvodákat patronáló szocialista brigádok üzemeiben szintén rendeztek már, sőt a 13-14 éves korosztálynak országos kiállítása is volt. Ez annál inkább nagy eredmény, mert arról tanúskodik: a tizenévesek egy része tovább fejlődhetett abban, aminek az alapjait egykor az óvodában tanulták meg. A kiállításon részt vevő óvónők ugyanis elmondták: sajnos, ez ritkán jellemző az általános iskolákra, melyek többségében nem szokásos az ilyenfajta ábrázolási módok oktatása.

Pedig — és ennek a kiállításnak talán ez volt a legfőbb pedagógiai tanulsága — az óvodákban nem leendő képzőművészeket nevelnek. Csupán átlagos, „mindennapi" kisgyerekek fantáziáját, kézügyességét igyekeznek az adottságaiknak megfelelő legmagasabb fokra fejleszteni. Későbbi, akaratlan elsorvasztása ezért az óvónők fáradozása, több esztendei munkája miatt is nagy kár. De főképpen azért, mert ezt a későbbi felnőtt érzelemgazdagsága, szépre való fogékonysága, kifejező készsége sínyli meg valójában.

— simon —

Sportélet hatholdas területen

Közgyűlés a Pécsi Postás Sport Egyesületben

A már több mint négy évtizede eredményesen működő Pécsi Postás SE igen nagy érdeklődéssel kísérve tartotta ez évben esedékes közgyűlését. Ezen a Pécsi Postaigazgatóság szak- és társadalmi vezetőin kívül, a Postások Szakszervezete, valamint a Pécs városi Testnevelési és Sportfelügyelőség képviselője is megjelent.

Az elnöki beszámoló rámutatott arra, hogy *a testneveléssel és sporttal való foglalkozást mindenkor a mozgalmi munka részének tekintik.* Azon kívül, hogy valamennyi pécsi postásnak kívánnak sportolási, mozgási lehetőséget adni, a náluk sportoló fiatalokat is segítik tanulási, szakmaszerzési törekvéseikben, elhelyezkedésükben, pályakezdésükben. Nagy segítséget kapnak ehhez az elnökség tagjaitól és a régi rutinos sportvezetőktől.

Pénzügyi, gazdasági kérdésekben az egyesület, a sportolók semmiben sem szenvednek hiányt. Ez elsősorban a megértő szakszervezeti és szakvezetőknek, de nem utolsósorban a takarékosan, becsületesen gazdálkodó sportköri vezetőségnek köszönhető. Ezt ismerte el a városi sportfelügyelőség a sportkörnél tartott legutóbbi gazdasági ellenőrzéskor is, amikor írásban mondott köszönetet a kiemelkedően jó gazdálkodásért.

Megemlékezett a jelentés arról is, hogy a Pécsi Postaigazgatóság az elmúlt év őszén vezetői értekezleten számoltatta be a sportköri vezetőket az egyesület tevékenységéről. Az egyesület — miután fennállása óta ilyen még nem fordult elő —, úgy érezte, hogy *a gazdasági, társadalmi vezetők* vigyázó szeme rajta van, és *a Pécsi Postás SE-t magukénak is vallják.*

A sporttelep a maga hat hold területével, két füves labdarúgópályájával, atlétikai pályájával, egy salakos és bitumenes kézilabdapályájával, aszfaltos kosárlabdapályájával, tekepályájával, tucatnyinál több öltözőjével, még mindig *a megye egyik legszebb sportlétesítménye.* Hogy ez így van, abban nem kis érdemet szerzett az az igen sok postás társadalmi munkás, akik kommunista szombatokon szépítgetik, rendszeresen gondozzák az elődök önzetlen munkájával egykor létrehozott postai büszkeséget. Ez a létesítmény jelenleg 753 sportköri tagnak nyújt rendszeres edzési és versenyzési lehetőséget, ezenkívül itt bonyolítják le a különböző szakszervezeti tömegsportrendezvényeket, üzemi bajnokságokat is. A verseny- és tömegsportolás iránti igények megnövekedése azonban létesítménygondokat is okoz. Nagyon hiányzik egy megfelelő fedett sportcsarnok. Nemcsak azért, mert súlyos tízezrekbe kerül a tornatermek bérlése, hanem télen nincs semmi mozgási lehetőség a teremtömegsportra, például a kispályás labdarúgásra vagy az asztaliteniszre.

A beszámolási időszakban a szakosztályok közül *a férfi kosarasok szerepeltek a legjobban:* az NB II-ben a középmezőnyben helyezkednek el. Pedig az országnak ezen a részén erős kosárlabda-együttesek vannak. A beszámoló külön is rámutatott arra, hogy ebben nagy érdemei vannak *dr. Bányai Sándornak,* aki — megszakítás nélkül — már kerek harminc esztendeje működik az együttesnél mint játékos, majd mint szakosztályvezető, most pedig már évek hosszú sora óta edzőként.

A Baranya megyei I. osztályban játszik az egykor NB II-es *női kosárlabdacsapat.* Sajnos, az utóbbi két évben gyengébben szerepelnek. Már úgy volt, hogy a sportkör vezetősége üzemi szintre helyezi őket, de az utolsó fél évben a csapathoz került neves edző, *Egyed Mihály* szinte csodát tett. Rohamosan feljavultak, és ma már várhatóan az NB II-be jutásért játszhatnak osztályozót. Serdülő csapatok egészítik ki a szakosztály tevékenységét.

A legnépszerűbb sportág, *a labdarúgás,* az egyesületnek évek óta több keserűséget okozott, mint örömöt szerzett volna. A megyei I. osztályú labdarúgó-bajnokság végén kullogó postások feje felett Damoklesz kardjaként lebeg állandóan a kiesés réme. Ezt mindig csak az utolsó pillanatban sikerült megúszniok. A legnagyobb gondot az okozza, hogy nem sikerült évek óta megfelelő szakvezetőt találni, másrészt a fegyelmezetlenség, az igazi klubszeretet hiánya bomlasztja a sorokat. Az SE elnökségének határozott intézkedése nyomán úgy tűnik, hogy sikerül a további visszaesést megállítani. Ez annál is inkább elvárható, mert mind az ifjúsági, mind a serdülő csapatokban sok a tehetséges sportoló.

A természetjáró-szakosztálynak 59 tagja van. Azt nem mondhatjuk, hogy virul, mert itt inkább csak az idősebb korosztály tartja a frontot. Tény, hogy az országos postás természetjáró-találkozókon mindig részt vesznek, de az SE örülne, ha még több természetjáró-megmozdulásról lehetne beszámolni.

A tömegsport-szakosztály az utóbbi két évben igencsak nekilendült. Változatlanul a szakszervezettel együtt szervezett tömegsport-megmozdulások a legjobbak, de a KISZ-szel együtt rendezettek között is akad egy-egy említésre méltó. Változatlanul megtalálhatók a postás színek képviselői a városi üzemi bajnokságokban. Élénk érdeklődés kíséri az évenként nyolc csapattal induló, őszi—tavaszi rendszerben lebonyolított, kimondottan postás kispályás labdarúgó-bajnokságot is. Emellett — ugyancsak évente — nemzetközi tömegsport-rendezvényen találkoznak az eszéki postaigazgatóság dolgozóival. Egyes szakmai és társadalmi szervek sportösszecsapásai, öregfiúk találkozói ugyancsak népszerűek. E szakosztály arra a legbüszkébb, hogy a legutóbbi budapesti országos postás tömegsport-találkozón 11 középfokú postaszerv vetélkedőjén, az előkelő 2. helyen végeztek a Pécsi Postaigazgatóság területének dolgozói.

A közgyűlés a sportvezetők, sportolók jól megérdemelt jutalmazásával zárult.

Dr. Pazar Ferenc

TORNA MUNKA KÖZBEN

1. Kiindulóhelyzet: alapállás, hátsó rézsútos mélytartás. 1. ütem: szökdelés karlendítéssel mellső középtartásba, 2. ütem: szökdelés karlendítéssel hátsó rézsútos mélytartásba.

2. Kiindulóhelyzet: alapállás, magastartás. 1—2. ütem: karkörzés előre kétszer, 3—4. ütem: törzshajlítás előre kétszer, 5—6. ütem: törzsnyújtással karkörzés hátra kétszer, 7—8. ütem: törzshajlítás hátra kétszer.

3. Kiindulóhelyzet: terpeszállás, kéz a csípőn. 1. ütem: törzsfordítás balra, karemelés oldaltartásba, 2. ütem: kiindulóhelyzet, 3. ütem: törzsfordítás jobbra, karemelés középső oldaltartásba, 4. ütem: kiindulóhelyzet.

4. Kiindulóhelyzet: terpeszállás, oldalsó középtartás. 1—3. ütem: bal kar hajlítással a törzs mögé és jobb kar hajlítással a fej fölé (S-tartás), törzshajlítás háromszor balra, 4. ütem: kiindulóhelyzet, 5—8. ütem: ellenkezőleg is.

5. Kiindulóhelyzet: alapállás. 1—3. ütem: bal támadóállás oldalt térdrugózással és karhajlítással tarkóra, törzsdöntés balra, 4. ütem: kiindulóhelyzet, 5—8. ütem: ellenkezőleg is.

6. Kiindulóhelyzet: terpeszállás, oldalsó középtartás. 1—3. ütem: ugrás guggolótámaszba és térdrugózás háromszor, 4. ütem: kiindulóhelyzet.

7. Kiindulóhelyzet: alapállás. 1—4. ütem: futás helyben, magas térdemeléssel, 5—8. ütem: futás helyben, magas sarokemeléssel.

8. Kiindulóhelyzet: terpeszállás. 1—3. ütem: bal karlendítéssel előre magastartásba, törzsdöntés háromszor előre, 4. ütem: kiindulóhelyzet, 5—8. ütem: ellenkezőleg is.

9. Kiindulóhelyzet: alapállás. 1. ütem: szökdelés karhajlítással vállra, 2. ütem: szökdelés karnyújtással magastartásba, 3. ütem: szökdelés karhajlítással vállra, 4. ütem: szökdelés karnyújtással mélytartásba.

10. Kiindulóhelyzet: terpeszállás, karkeresztezés a test előtt. 1—2. ütem: emelkedés lábujjra, karemeléssel rézsútos magastartásba, belégzéssel, 3—4. ütem: ereszkedés kiindulóhelyzetbe, kilégzéssel.

Osztie Géza

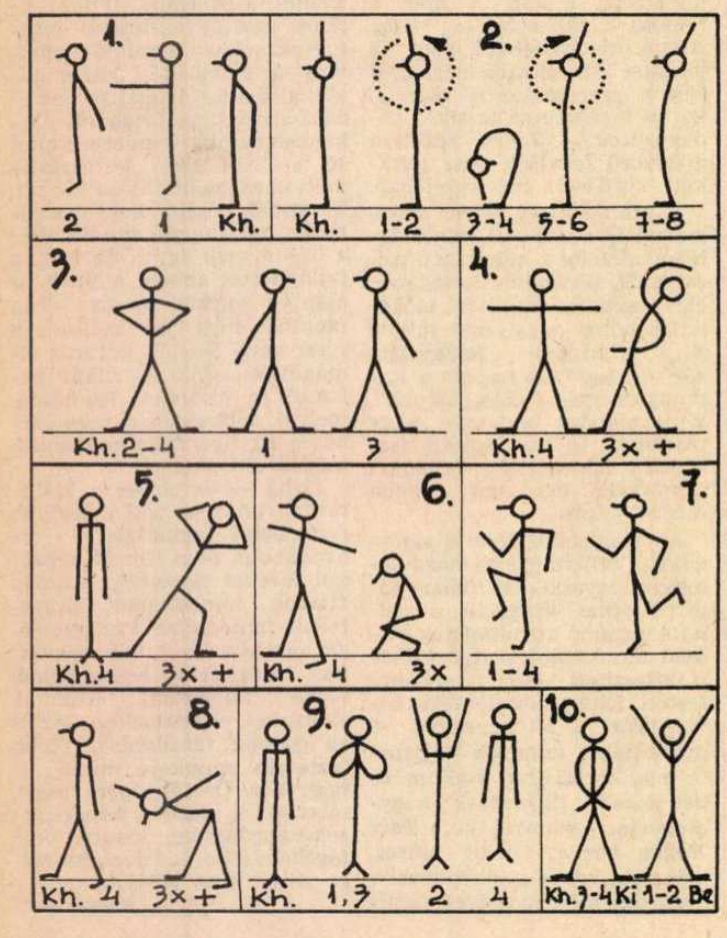

Szeged a második vonalban

Öt szakosztály, háromszáznál több sportoló

Szokásos évi küldöttgyűlésén — az igazgatóság szakvezetőinek, továbbá a város és a megye sportvezetőinek jelenlétében — adott számot a *Szegedi Postás SK* elnöksége múlt évi munkájáról, eredményeiről és gondjairól, s vázolta jövő évi feladatait. Emlékeztetett rá, hogy a Postás SK nagy hagyományok birtokában levő egyesület, és egyes sportágakban meghatározó szerepe volt Szeged sportéletében. Ma viszont a körülmények egyesületünket a második vonalba sorolják. A beszámoló kitért az igazolt versenyzők számának alakulására. *Jelenleg 317-en sportolnak 5 szakosztályban, a pártoló tagok száma 520.* Értékes anyagi támogatásukért az elnökség köszönetét fejezte ki. Az egyes szakosztályokban folyó munkáról részletes értékelést kaptunk.

VÍVÓSZAKOSZTÁLY. A legnagyobb létszámú szakosztály. Az igazolt versenyzők száma 106, az előző évhez képest a létszám 62-vel csökkent. Edzéseiket heti 5 alkalommal összesen 11 óra edzésidővel a Gutenberg utcai iskolában tartják, mostoha körülmények között. Az edzésidő rövidsége és a tornaterem mérete miatt csökkenteni kellett a taglétszámot. Ennek ellenére az elért eredmények — a szakosztály következetes oktató-nevelő munkáját bizonyítva — fejlődésről adtak számot. Három fegyvernemben az NB I-ben, négy csapattal pedig az NB II-ben szerepelnek. Az elmúlt évben heten szereztek aranyjelvényes minősítést. Továbbra is az utánpótlás-nevelésen van a hangsúly. Meg kell teremteni azokat a feltételeket (például terem), amelyek nélkül eredmények nem várhatók.

TEKESZAKOSZTÁLY. Jelenleg az NB III-ban az első helyen áll. A szakosztály célja az, hogy visszakerüljön az NB II-be. A tervek szerint még ez évben elfoglalhatják saját hatsávos automata tekepályájukat. Ott majd alaposan felkészülhetnek, lehetőséget kapnak magasabb osztályban való tartós szereplésre.

LABDARÚGÓ-SZAKOSZTÁLY. A csapat játékosállományában jelentős változások történtek, sokan bevonultak. A pálya területén folyó építkezés miatt csak 3 hazai mérkőzést játszottak, a többit idegenben. Cél továbbra is az, hogy megkapaszkodjanak a megyei II. osztályban, s később felzárkózzanak a középmezőnybe.

KOSÁRLABDA-SZAKOSZTÁLY. Évek óta az NB II-ben szerepelnek, sikeresen, hiszen a hetedik helyen várják a folytatást. Az utánpótlás terén nagyot léptek előre, mivel megalakították második serdülő csapatukat, amelynek révén folyamatosan épülnek be a tehetséges fiatalok az első csapatba.

TERMÉSZETJÁRÓ-SZAKOSZTÁLY. A tagok általában postás dolgozók, nyugdíjasok. A tervezett túráknak döntő többségén részt vesznek. Gondjuk azonban a megnövekedett költségek viselése, ami a tagokat terheli. A szakosztály hazánk szebb vidékeire szervez túrákat, elősegíti a szabad idő hasznos eltöltését, értékeink megismerését, az egészséges életmódra való törekvést.

A beszámoló részletesen szólt *a sportkörnek a tömegsport-mozgalmat támogató munkájáról,* mely elsősorban felszerelések vásárlásában és a postás dolgozók szervezett sportolási feltételeinek anyagi támogatásában nyilvánul meg. A jövőben a sportkör jobban törekszik a postás dolgozók és hozzátartozóik bevonására a sportmozgalomba, elősegítve ezzel az egyesületnek és a postás dolgozóknak egymáshoz való kötődését.

Vojnár László

Tavaszi sóhaj

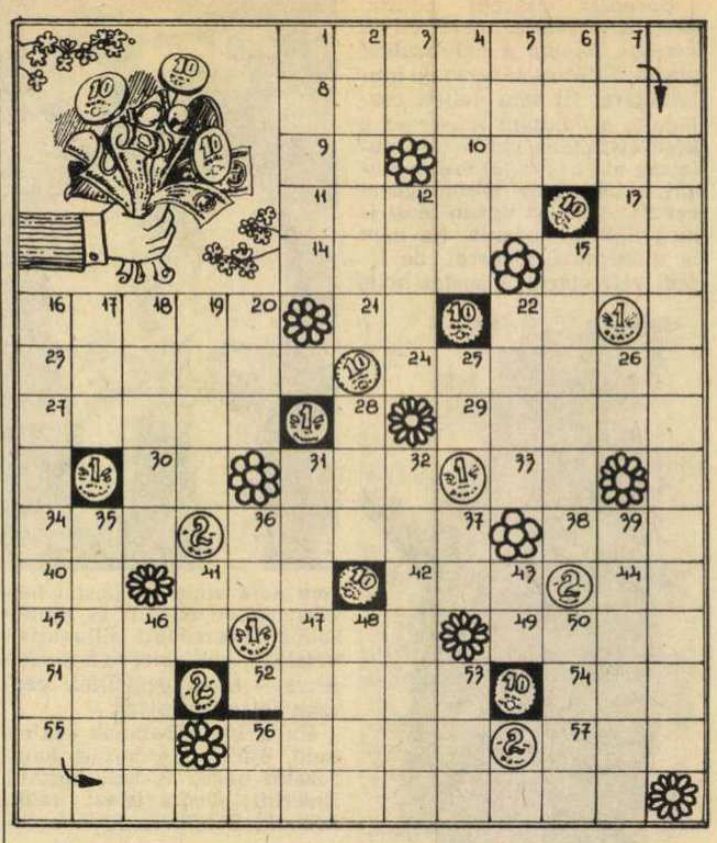

Egy férfi tavaszi panasza: Amikor legény voltam... (folytatás a vízszintes 1. és a függőleges 16. alatt).

VÍZSZINTES:

1. A panasz 1. része. 8. Teafőző. 9. Mesealak (ford.). 10. Máshova (két szó). 11. Honnan kérdésre felelő helyhatározószó. 13. Zamat. 14. Európai pénz. 15. Somogy megyei község (ford.). 16. Meghajtószerkezet. 21. Víztömeg. 22. Króm. 23. Erőmű. 24. ... László (színész). 27. Szín (ford.). 29. Férfinév. 30. Nyelvtani jel. 31. A játékvezető eszköze. 33. Vállalati forma, röv. 34. Mutatószó. 36. Rászedhető, kihasználható ember. 38. Eszme, meggyőződés. 40. Biztató szócska. 41. ... Ullmann (filmszínésznő). 42. Két irányítószáma van: 2131 és 2132. 44. Spanyol és osztrák autók jelzése. 45. Mi a foglalkozása? (két szó). 47. Férfinév. 49. Nagymesterei vannak (ford.). 51. Szláv mi. 52. Irodalmi műfaj. 54. Mérkőzésre készül. 55. Rag. 56. Arcszínét változtatja. 57. Lengyel légitársaság.

FÜGGŐLEGES:

1. Tartósít. 2. Hív. 3. Fordított nevelő. 4. Női név. 5. Víz, oroszul. 6. Idegen női név. 7. Megrögzött szokás. 12. Hegycsúcs. 15. Angol írónő. *16. A panasz 2. része.* 17. A hét vezér egyike. 18. Finom sütemény. 19. Sportfogadás (ford.). 20. Fogoly. 22. Lop. 25. Nevek előtt szerepelhet. 26. Állathang. 28. Gépkocsimárka. 31. Szombathely latin neve. 32. Szárnyas ló. 35. Hétfő, németül. 36. Előtagként kettősséget jelöl. 37. Építőanyag. 39. Megszabadulok tőle. 41. Kínai hosszmérték. 43. Tenisztrófea. 46. A gyapjút szereti. 48. Menyétféle, szőrével festenek. 50. Megszemélyesített gólya. 53. Angol sör. 56. Hivatalos lap rövidítése.

— Bánhidi —

Beküldési határidő: *május 10.*

Előző rejtvényünk helyes megfejtése: *Magvető, Roulin, Napraforgó, Arles, A kosárfonó, Hága.*

Könyvutalványt nyertek: *Bognár Csaba* (Veszprém), *Gelencsér Ferencné* (Székesfehérvár), *dr. Kubinyi Andrásné* (Debrecen), *Rákóczi brigád* (Budapest), *Szekula László* (Budapest).

Házi pingpongverseny

A Miskolci Postás KISZ Bizottság és a Miskolci Postás Sport Klub nagyszabású női és férfi egyéni asztaliteniszversenyt rendezett. Öt asztalon 38 férfi és 9 nő küzdött a helyezésekért. A kieséses, majd a legjobb négy között körmérkőzéses rendszerben lebonyolított versenyen a végső sorrend a következőképpen alakult:

Nők: 1. *Busa Éva* (Borsod megyei Távk. Üz.), 2. *Molnár Mária* (Igazgatóság), 3. *Kiss Katalin* (Miskolc 1), 4. *Csótai Katalin* (Borsod megyei Távk. Üz.).

Férfiak: 1. *Kaló Béla* (Gépjármű Száll. Üz.), 2. *Praszi József* (Borsod megyei Távk. Üz.), 3. *Hompóth András* (Városi Távk. Üz.), 4. *Szárnya Gábor* (Miskolc 1).

Felvételünkön a négyes döntőbe jutott versenyzők láthatók: Praszi József, Kaló Béla, Szárnya Gábor és Hompóth András.

Pásztor Károly

POSTÁS DOLGOZÓ
a Postások Szakszervezetének lapja
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13.
Postacím: Budapest, postafiók 14. 1406
Felelős szerkesztő: BENDA ISTVÁN
Telefon: 428-777
Kiadja a Népszava Lap- és Könyvkiadó
Budapest XIII., Váci út 73. Telefon: 497-950
Levélcím: Budapest, postafiók 43. 1553
Egyszámlaszám: MNB 215—51 628
Felelős kiadó: DR. JANDEK GÉZA igazgató
Előfizetési díj egy évre: 18 Ft
83—1717. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató
ISSN 0230—3701